

TANEČNÍ ROZHLEDY

Ročník III.

Časopis o soudobém tanci

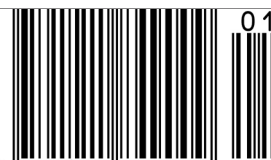
Číslo 1/leden 1999

<http://www.bod.cz>

Cena 30,-Kč

ISSN 1211-8494

9 771211 849009

01

Inscenační část Soutěžní přehlídka tanečního umění ČR a SR

- ☞ Taneční sdružení České Republiky a Únia tanečného umenia na Slovensku vyhlasujú Inscenační část Soutěžní přehlídka tanečního umění ČR a SR, která se bude konat v roce 1999.
- ☞ Přehlídka se mohou zúčastnit baletní soubory působící v divadlech, nezávislé a jiné profesionální taneční soubory v České republice a Slovenské republice. Přihlašují se inscenace celovečerních, krátkometrážních i komorních baletů ne starší 3 let. Inscenace přihlášené k účasti hodnotí porota, která je složená z profesionálních tanečních a hudebních umělců, teoretiků, kritiků, choreografů, event. umělců dalších profesí tak, aby bylo zabezpečené paritní zastoupení z České republiky a Slovenské republiky.
- ☞ Nejlepší inscenace bude oceněna Hlavní cenou Přehlídka - diplomem s prémie. Představení oceněné Hlavní cenou se uskuteční v následujícím roce v místě dohodnutém pořadateli nebo v rámci některé významné kulturní akce. Další ocenění - diplom s prémie - budou udělena za nejlepší choreografii, za nejlepší sólistický výkon, za nejlepší kolektivní výkon. Další pozoruhodné výkony mohou být oceněny čestným uznáním - diplomem. Prémie uděluje Nadace Český literární fond a Slovenský literárny fond.
- ☞ Termín uzávěrky přihlášek je do 30. 1. 1999 na adrese: Taneční sdružení ČR, Celetná 17, 110 01 Praha 1. Statut a Podmínky přehlídka rovněž obdržíte na adrese: Zdeněk Prokeš, ND v Brně, Dvořákova 11, 657 70 Brno, tel.: 05-42215188. TS ČR potvrdí příjem přihlášky a zašle soutěžícím složenku k úhradě účastnického poplatku spolu s bližšími informacemi.

Chvála tvorby!

A rok je pryč! V tuto chvíli, kdy začínám psát úvodník lednového čísla je 26. prosince 1998, je 10 hodin dopoledne a říkám si, že to jsou slastné chvíle, kdy snad i tanečníci si užijí méně pohybu a více klidu, než jindy. Všude se vaří, peče, smaží, televizní pohádky jsou v plném proudu, chodí se na procházky „z nicnedělání“, jen tak, aby se člověk protáhl, nebo se čte, přátelé chodí na káfičko...

A teď si představte! Snad poprvé za rok váhám nad tím, co bych mohl dát do úvodníku. Ne, že by nebyly náměty, ale je to jako s tou bábovkou u Spejblů (...“Schází ještě plná minuta, přece to nebudu tahat z trouby syrové“). Prostě každý nápad musí také uzrát.

Řešení je jednoduché. Šel jsem k telefonu a zavola jsem jedné své taneční přítelkyni, o čem by chtěla v časopise číst, co by tak každého zajímalo. Odpověď? O lásce. Zlomek vteřiny se mi to zdálo jako nápad nic moc, obzvlášť poté, co jsem vyloučil možnost, že by mi tímto cosi naznačovala v osobní rovině, ale! On je to vlastně skvělý nápad:

Sledujte příbuznost lásky a umělecké tvorby. Kdy a kde se objeví chvíle, kdy tvůrce propadne zanícenosti, ba vášni, žije naplno fantazií, která se někdy překrývá s realitou, myslí pořád jen na své dílo, svůj námět, chce vypovědět co nejvíc o svých představách, tužbách, chce oslovit co nejsilněji? Odhazuje přetvářku, výpověď musí jít ze srdce do srdce. Nad národností nebo věkem osloveného tvůrce neuvažuje, protože je přesvědčený, že se jeho dílo dotýká čehosi nad námi, čemu rozumí každý.

Před předmětem své lásky (námětem svého díla) tvůrce strne a zároveň po něm dychtí, stává se pro něho fata morgána, zjevující se kdekoli a kdykoli. Pochyby, kudy jít do svého ráje, řeší tvůrce rychle, razně, protože on ví, kam chce dojít, a proto se mu objevuje i nejkratší cesta. Na druhou stranu by se nerad zmýlil, jde mu o vše a proto se znova a znova ptá: Jdu správně? Jakmile se však tvůrce i zamilovaný vydá na cestu, neodbočuje ve zbytečných oklikách, aby se zapovídal se sousedkou, když pospíchá k cíli.

Jeho múza se mu zdá nejkrásnější, nejzajímavější, nepochybuje o tom, že ji tak vidí všichni, a snesení múzy z oblak na zem se pro něho stává otázkou další existence, tak, jak o to ostatně jde v lásce vždycky.

A divák, příjemce, či konzument (fuj, to je strašné slovo, ať už je spojené s láskou nebo s uměním) vycítí, že se mluví k němu, nebo že je svědkem čehosi výjimečného, zpozorní, je vtažen do imaginárního světa, který se ale čím dál víc prolíná do jeho reality, až nakonec se původně éterický náboj lásky, pardon uměleckého díla, zavrtá oslovenému „pod kůži“, a stane se novou realitou, ba dokonce brýlemi, skrz které od nynějška oslovený pozoruje svět a vnímá jeho počítky.

Vždycky je proces tvorby o tomtéž. V první řadě o naléhavosti oslovení, sdělení, potřebě někomu něco říci, předat. Ať už se jedná o filozofické sdělení, nebo o snahu ukázat lidem krásu tam, kde ji zatím běžně nevidí.

Nevěřím příliš steskům nad nevyspělostí, nekulturností a nedisciplinovaností současného diváka. Pokud jste někdy vyznávali lásku, víte, že dotyčná dáma (či pán) se pro tu chvíli alespoň zastaví, vyslechne vás, dává pozor a cítí se osloven a aspoň malinko i polichocen - to v horším případě, v lepším vám padne přímo kolem krku nebo k nohám. Nikdo se nikdy nenudil ve chvíli, kdy mu byla vyznávána láska. A divák by měl být takto naléhavě, pravdivě oslovován. Vždyť co jiného je vlastně tvorba? V první řadě snaha zmocnit se tématu a v druhé řadě pokus o vlastní výpověď. Dvoříme se (a moříme se), když jsme zamilovaní, a právě tak tvoříme, když máme co říci. Nic se tak dobře nepozná jako neupřímnost v lásce a ve tvorbě. Nemohu říkat „miluji tě“ a přitom přemýšlet, že mě číšník asi nevrátil kolik měl. Sňatkový podvodník přežívá nanejvýš jako oblíbená figurka filmových komedií, podobně epigonské dílo, či dílo s okopírovaným námětem zanechá diváka chladného, rozpačitého, nesoustředěného. Není to tak, že divák má hledat významy tam, kde sám (ne)tvůrce už ani neví, co chtěl říci a proč se vyslovuje právě tímto způsobem. Nezamilovaný člověk nevyznává lásku. Bohužel v kumštu tato základní pravda neplatí - nepůvodní autor se snaží z různých důvodů tvořit.

Kdo chce něco dělat, ať si uvědomí, že je to jenom na něm. Nebudme alibisté. Divák za nic nemůže. V momentě, kdy řekneme, že divák něco nepochopil, jedná se o zmýlenou autora, tvůrce (nikoliv zamilovaného, ten se dokáže nakonec vyjádřit velmi přesně). Copak dáma nepochopí, když ji On jasně vyzná lásku? Divák se rád nechá unést do imaginárního světa, divák se rád zasní, zamiluje, nebo stane hrdinou - D'Artagnanem. Vždyť kdo je divákem? Vy, co v tuto chvíli čtete tento úvodník nebo já. A jsme snad nepřipraveni přijmout Dílo? Neměli byste snad chuť vidět „nového“ Amadea, slyšet další „Devátou“, nebo číst dalšího „Malého prince“???

Potíž je v něčem jiném - každý umí psát, tak píše básně, protože každý chce být Básníkem, každý umí hrát, tak skládá písně, protože chce být Hudebníkem. Ale nebojte se, ona to Boží prozřetelnost přes své síto přecedí. Zůstane jen to, co vzniklo právě tak opravdově jako Láska. A ta je věčná. Nakonec - nadprodukce (a to i kulturní) je běžný přírodní stav, kterým mocná Prozřetelnost zajišťuje přežití všeho živého i neživého na Zemi.

Domino Praha v archivním snímku z festivalu „Tanec, tanec... ‘94“

Foto: Ivo Mičkal

Tvoříme a milujeme se!

P.S. A co, když se chceme tvorbou žít? Tady z pochopitelných důvodů příměr k lásce vynechám, protože by to bylo na známou televizní hvězdičku (pamatujete?). Slušel by se ale optimistický závěr: Zamilovat se lze několikrát za život, ale milovat vlastní práci i ženu lze stále.

Jo, a už jsem vám někdy řekl, že miluji scénický tanec? A aby se mé taneční múzy neřádaly, že jsem o nich taky jednou nenapsal - střídají se u mě obě. Jak Múza baletní (ta je krásná!), tak Múza moderního soudobého tance (ta je pořád v závojích a pokaždé jinak nalíčená, takže dodnes nevím, jak vlastně vypadá).

Mirek Němec

Fotografie na titulní stránce:
Taneční studio DK - Teplice v Čechách
(reportáž přineseme v příštím čísle). Foto: BoD

Na slovíčko s Liborem Vaculíkem

S Liborem Vaculíkem, uměleckým šéfem Pražského komorního baletu a dvorním choreografem Národního divadla, jsem si povídal na schodech v zákulisí libereckého Divadla F.X. Šaldy po představení jeho souboru. Jelikož jsem měl před časem možnost mluvit s jeho předchůdcem u PKB Pavlem Šmoke, zkusil jsem mu položit několik podobných otázek...

• **Změnil se nějak PKB pod vaším vedením?**
„Rozšířili jsme soubor o tři tanečnický, z devíti na dvanáct, snažíme se dělat trochu větší taneční opusy i co se týče počtu lidí na jevišti. Je to i kvůli tomu, že nemocnost tanečníků je dnes velmi vysoká a my si nemůžeme dovolit rušit představení kvůli onemocnění jednoho sólisty, protože jsme závislí především na financích z tohoto zdroje.“

• **V lednu bude mít premiéru vaše choreografie *Fresky na hudbu Bohuslava Martinů*, bude tedy pokračovat trend v orientaci na české autory?**
„Ano, byl bych rád, kdyby se v tom pokračovalo, protože to vždy byla jedna z domén PKB, i když někdy až moc. Chtěl bych, aby to bylo tak půl na půl. Už kvůli zájezdům do zahraničí, kde na některých štacích vyžadují Strausse, Mahlera a podobně a českého autora jen jako takovou hrozinku v podobě jedné choreografie.“

• **Viděl jsem během roku dvě přestavení PKB a obě mi přišly poměrně morbidní...**

„Udělat zábavné číslo je nejtěžší ze všeho. Pavel Šmok měl takové věci v repertoáru, ať už to bylo Špásování, Záskok, Fantom baletu a další, jenže ne vždy se taková věc podaří, je to sázka do loterie. Máte ale pravdu, že v skladbě našich večerů nyní převažují dramatické, vážné věci, ovšem nyní pro nás Jiří Kylián vytvořil choreografii Šest tanců, což je velice humorné a příjemné dvanáctiminutové číslo. Co ale nechci, je abychom měli v repertoáru choreografie, které nejsou ani smutné a veselé, nemám rád takové to tancování pro tancování.“

• **Jak probíhá vaše spolupráce s Pavlem Šmoke?**

„Nikdy jsem s ním neměl žádné problémy, nikdy nemluvil do toho, co jsem dělal, ani poté, co jsem se stal šéfem. Jediný komu musím naslouchat je Jiří Opěla, který má na starost finanční stránku fungování PKB a který hlídá, abychom se nevrhali do nějakých propastí, protože se musí například platit tantiémy a nákladná autorská práva.“

• **Pravidelně tvoříte v Národním divadle a zároveň jste uměleckým šéfem PKB. Na české taneční scéně už se toho asi víc dosáhnout nedá...**

„Ve čtyřiatřeti jsem přestal tančit, protože mě lákala choreografie. Když jsem začal pociťovat, že už to trochu umím, zalíbila se mi práce pro televizi. Dělal jsem hodně baletních věcí pro slovenskou televizi, v Čechách jsem vlastně dělal jen přenos z Čajkovského z ND. Nyní mě velice láká operní režie. Jinak samozřejmě s těmito funkcemi je sice spojeno určité společenské postavení, ale hlavně v PKB je především práce a zase práce. Věci, na které mají v divadlech sekretářku a další lidi, musím zvládat sám, třeba psaní fermanů. Na druhou stranu je velmi příjemné mít okolo sebe dvanáct lidí, se kterými si rozumím, což je pro mě svým způsobem odměna, neboť tak blízký vztah s tanečníky v Národním mít nemohu. Je to dáno i tím slovem komorní, trávíme spolu spoustu času, hlavně na zájezdech, a i když je to trochu zprofanovaný termín, jsme jedna velká rodina.“

• **V současnosti máte v souboru jednu zahraniční tanečnici, myslíte že by jich časem mohlo být víc? Neexistuje nějaký limit?**

„Není to nijak dané. Pro mě je rozhodující kvalita. Když jsme dělali nedávno konkurs, z pětadesáti uchazečů bylo čtyřicet šest ze zahraničí

Dvě velké osobnosti současného tance - Marika Blahoutová z Pražského komorního baletu a Libor Vaculík, choreograf

Foto: Petr Šimr

a právě tam jsme vybrali tuto Angličanku. Není to ovšem otázka toho, že bychom chtěli mít za každou cenu v souboru zahraniční tanečnici. Jsou s tím naopak problémy. Při zahraničních zájezdech se za takového člověka platí dvojnásobná cena za hotel a tak dále, ale pokud je opravdu kvalitní, jsme já i pan Opěla ochotni to překousnout.“

• **Sledujete českou amatérskou scénu?**

„Ano, byl jsem nedávno na choreografické soutěži v Olomouci, kde asi třetinu soutěžících tvořili amatéři. Byl jsem příjemně překvapen jak úrovní choreografií, tak interpretační. V Praze, když mám čas, chodím na představení různých skupin a vždy mě potěší, když vidím, že i přesto, že jsou amatéři, mají zvládnuté řemeslo.“

• **Vím, že umělci neradi slyší, když je někdo řadí do nějaké škatulky, ale přesto by mě zajímalo, zda i v budoucnu zůstane PKB spíše u toho konzervativnějšího přístupu. Není to sice klasický balet, ale...**

„Víte, Pavel Šmok, čím je starší, tím více dělá takové spíše divadelnější záležitosti, toho jste si mohl všimnout i v jeho posledním kusu Po zarostlém chodníčku. Té choreografie tam až tolik není, on má spíše režijně - pohybové vidění. Náš soubor velmi často vystupuje i v malých městech, kde možnost vidět tancování není taková jako v Praze a jedním z našich úkolů je právě ukazovat, co to znamená, když se řekne tanec. S velkým úspěchem jsme hráli představení pro děti Jak se dělá balet, které mělo více než 1200 repríz a které budeme nyní stahovat z repertoáru. Místo toho chystáme pro děti pohádku na hudbu Oskara Nedbala, která by měla mít premiéru v dubnu. Ono se to strašně hezky říká, že je třeba si vychovávat diváka, ale je třeba opravdu začít od toho nejmenšího. Když hrajeme v nějaké, v uvovkách, vesnici, a po představení čeká dvanáct holčiček z nějaké amatérské školičky a chtějí podpisy a říkají, jak se jim to moc líbilo, tak to pro mě znamená mnohem víc, než když to říká nějaký dospělý.“

• **Na závěr bych se rád zeptal, co je s Petrem Kolářem?**

„Musel bohužel ze zdravotních důvodů skončit, měl velmi vážné problémy s kolenem. Učí a věnuje se módním přehlídkám, dělá pro ně choreografie a sám pracuje jako model.“

Libor Tampier

TANEČNÍ ROZHLEDY

A nevím, jak se stal z pramínku proud a kam mě unáší...

MJ studio patří k souborům, které vnímám na taneční scéně od roku 1991, z roku 1992 mám dokonce videonahrávku tance MJ studia z celostátní přehlídky scénického tance. Viděl jsem samozřejmě MJ studio i na domácí půdě (v Ústí nad Orlicí) v roce 1994 na celostátní přehlídce scénického tance „Tanec, tanec... 94“. Pro pořádek dodávám, že první celovečerní představení mělo MJ studio v únoru 1994 v pražském „Žižkovském“ divadle (dnes divadlo Jára Cimrmana). Proto jsem považoval úplně za samozřejmé, že v listopadu roku 1998 zazvonil u nás v redakční místnosti telefon, slovo dalo slovo a vyjel jsem na reportáž za tímto souborem do Prahy.

S částí souboru jsem se setkal ve zkušebně, kde jsme si pouštěli i videonahrávky některých představení MJ studia, prolistovali kroniky...

Vedoucí a zakladatelka MJ studia Milana Ježková se zpočátku urputně bránila rozhovoru o své osobě (s tím, že budeme mluvit pouze o souboru), ale nakonec ustoupila. Na oplátku jsem otázky směrem k její osobě ztenčil na minimum, ale protože každý vedoucí dává svoji práci souboru nesmazatelnou pečť, nemohl jsem jí přeskochit. A u moderního tance jakožto u nás poměrně mladého uměleckého odvětví je důležité vědět a znát ono klasické „kdo jsi a kam jdeš?“. Jednou by mi dějepisec (odebírají nás různé vědecké knihovny, státní archívy apod.) neodpustil, že jsem se nezeptal. A jedním z důvodů, proč jsem časopis zakládal je, aby se podařilo během několika let zmapovat náš scénický tanec. To píšu především proto, aby mi dodatečně Milana Ježková odpustila směřování našeho rozhovoru, který místy probíhal spíše jako psychologické sumo (japonský tradiční zápas). Vyhrál tanec.

• Jak dlouho MJ studio existuje?

Milana Ježková: „Od roku 1987. Založila jsem ho s hrstkou dětí původně pod názvem Patty pat.“

• ???

„Byl to název pro dětský soubor, v překladu to znamená capy cap. Původní soubor se skládal z pár dětí. Postupem doby vzniklo dnešní studio, které má asi 50 členů.“

Máme tři přípravky, začínáme s dětmi ve věku od čtyř, pěti let. První přípravka má věk 4-6 let, druhá 6-10, třetí 10-14 let. Do přípravek přibíráme jenom dívky. Soubor tvoří dívky ve věku nad čtrnáct let. Je to skutečně čistě dívčí soubor. Nejstarším členkám bude 22 let. Soubor zkouší třikrát týdně po třech hodinách.“

• Mohl bych se zeptat, jak vy sama jste se dostala k tanci? Člověk roste, roste a najednou je z něho letecký modelář nebo kuchařka... Jakto, že vy jste právě tanečnice? Co bylo impulsem, který určil vaši cestu?

„Na žádný přímý impuls si nevzpomínám. Směřování k tanci vzniklo zřejmě z atmosféry v rodině. Jsem ze sportovní rodiny, tatínek byl metodikem ČSTV a vedl nás všechny tři ke sportu (mám dvě sestry). Maminka byla učitelkou se silným vztahem k umění.“

• Chodila jste do „hudební školy“?

„Ano, chodila jsem do lidové školy umění na klavír, jedna sestra hrála na housle a druhá na kytaru.“

Pocházím ze západních Čech, odkud jsme se přestěhovali do Krkonoš,

kde jsem si založila ve čtrnácti letech své studio. Zároveň jsem začala tancovat u Věry Jirešové (dnes Taneční studio Oliver). Věra Jirešová jezdila na semináře k Jiřímu Rebcovi, měla velmi slušnou techniku.

Po skončení gymnázia jsem přešla na Filozofickou fakultu do Prahy. Vedle toho jsem nepřestala dělat aktivně tanec. Z té doby nemohu zapomenout na pedagogickou práci Vlasty Schneiderové ve Vysokoškolském uměleckém souboru, kde působila i Ivanka Kubicová a Jan Hartmann. Byla jsem krátce i u Towena, poté u Elišky Vohradníkové v Atasu, v Impulsu u Josefa Prouzy. Po absolvování vysoké školy jsem založila MJ studio. Ještě jsem studovala dva roky Konzervatoř Jaroslava Ježka - scénický tanec. Po dvou letech se mi narodil syn Filip, takže jsem se studiem na Konzervatoři J. Ježka přestala a pokračovala v práci jen v MJ studiu.“

• MJ studio je situováno stále zde v Karlíně?

„Ano, tady jsme začaly a díky Bohu tady pořád jsme. Sál je tu hezký. Trénuje zde také Impuls, Terpsichora, Akropolis a Banda.“

• Letos jste měly už několik vystoupení. Když se tak ohlédnete, jak šel běh času, a srovnáte minulost se současností, v jaké fázi vývoje je dnes MJ studio?

„Napadá mě v této souvislosti jedna věta: „A nevím jak se stal z pramínku proud a kam mě unáší“ ... Ne, opravdu, nechci zde nyní hodnotit v jaké jsme dnes fázi. Pro mě je důležité, že mám svou práci ráda a samozřejmě mám moc ráda lidi, se kterými pracuji.“

Objem práce roste celkově.

Soubor má pravidelné představení v divadle od roku 1994. Každý rok máme dvě představení, kromě divadla Jára Cimrmana jsme přidaly představení v Divadle Komedie.“

• Chodíte na soutěžní přehlídky scénického tance?

„Ano, ale přehlídkám moc nevěřím a zvláště ne těm pražským. Pražské regionální kolo nás zklamává čím dál víc, takže bychom chtěly „přesídlit“ do Ústí nad Orlicí. Už jsme chtěly minulý rok, ale nějak nám to nevyšlo. Ne, že bychom si od Ústí slibovaly něco ..., ale chceme poznat nové soubory, prostě chce to změnu.“

• Co děláte, když máte volno?

„Volna mám málo, a když mám volno, věnuji ho samozřejmě na prvním místě rodině.“

Ráda poznávám lidi a věci kolem sebe. Když mám čas jdu na něco zajímavého do divadla, je jedno, jestli se jedná o činohru nebo taneční představení. Ale když už bych si mohla vybrat, líbí se mi pohybové umění DV 8.“

• Máte nějaké „své téma“, něco co vás rozčiluje, něco o čem diskutujete s vaším souborem, nebo se tím sama „užíváte“?

„Možná se to týká i tance. Nejsem spokojená s tím, jak jsou dnešní lidé pokrytečtí, sobečtí. Nesnáším honbu za penězi, mám ráda lidi upřímné, otevřené.“

• Ale člověk se narodí a je „od přírody“ otevřený, vstřícný, hledá dobro...

„To jsem si myslela také, ale není to vždy ve všech případech pravda.“

• To vás muselo něco hodně zklamat nebo naštvat.

„Lidi, kteří jsou kolem mě jsou fajn, ale samozřejmě mám i špatné zkušenosti s lidmi a tady v Praze obzvlášť.“

• A snažíte se ve svých choreografiích dát nějaké poselství těmto lidem nebo odráží se v nich nějak dnešní doba?

„Když něco začneme dělat, tak nad tím takhle nepřemýšlím. Prostě něco začne růst na tanečním sále. Ale když dojdete dál a vezmete název a myšlenku našeho představení „Každý z nás je nějaký“, jedná se svým způsobem o odezvu na dnešní dobu. Neříkám, že na to myslím, když práci začneme dělat.“

• Jak trávíte dovolenou, snažíte se být se souborem?

„Každý rok jezdíme se souborem na čtrnáctidenní soustředění do Lomu u Jindřichova Hradce v jižních Čechách. Většinou bývá téměř stoprocentní účast. Spíme ve stanech, táborový program s večerním ohněm, ale u toho je i trénink.“

• Jak drží soubor pohromadě?

„Členky neodchází často, pouze z důvodu, že nastoupí na vysokou školu a časově nestíhají nebo tentýž důvod ohledně nástupu do zaměstnání, odstěhují se mimo Prahu.“

Milana Ježková v rozhovoru s Mirkem Němcem

Foto: BoD

• A co vdavky jako překážka?

„Z holek se ještě žádná nevdařila... Ale myslím, že manželství není žádná překážka.“

• Překvapuje mě absence kluků ve vašem souboru.

„Tuhle otázku jsme nikdy neřešily. Začaly jsme jako dívčí studio, to byl můj záměr a jako dívčí studio jsme zůstaly. Mám pocit, že jako žena dokáží svým holčkám předat víc, nejen v tanci, ale i jako člověk. Mám ženské chápání, zkušenosti, můžeme se naladit na stejnou notu...“

• Soubor začne, úroveň se pomalu zvedá a zvedá. Uběhne pár let a potom přijde Ona... tedy první choreografie, která na soubor upozorní, a díky které o sobě dává soubor vědět výrazným způsobem na veřejnosti. Je nějaká choreografie, kterou byste takto označila?

„Byla to choreografie „Nechci“ - pro nás velký úspěch v roce 1992, bylo to poprvé, co jsme tančily na celostátní přehlídce. Postoupily jsme až do Prostějova, tam „Nechci“ získalo hlavní cenu, za kterou jsme získaly zájezd do Řecka, kam nakonec nikdo nejel, protože to byl zájezd pouze pro jednu osobu. (pozn. redakce: „Nechci“ bylo také na programu celostátního „Setkání souborů scénického tance“ v Mladé Boleslavi 26. října 1991 a na programu Mezinárodního festivalu ve společenském tanci v Ústí nad Labem v listopadu 1992. V roce 1992 na „Národní přehlídce scénického tance“ 24. října 1992 byl pro změnu k vidění tanec MJ Studia „Dotyky stínů“).

Choreografie mám ráda všechny, ale k „Nechci“ mám zvláštní vztah.“

• První nápad nové choreografie vymýšlíte doma u sešitu nebo na sále s lidmi?

„Je to různé. Někdy na sále, někdy doma, někdy si lehnu a napadne mě něco v noci. Prostě různé, ovlivňuje mě život, člověk někde je a najednou ho něco napadne.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Milana Ježková s tanečnicemi MJ studia

Foto: BoD

TANEČNÍ ROZHLEDY

„Kulatý stůl“ v MJ Studiu

Na výletu do pražského Karlínského spektra 21. listopadu 1998 za MJ studiem jsme si báječně popovídali s Alžbětou Čapkovou, Šárkou Krčilkovou, Vlastou Mlejneckou a Sandrou Skamene. Vždycky mě zajímá kdo a proč tančí, jaké jsou jeho záliby, co dělá mimo tanec... Zajímá mě to o to víc, že tanečník v tanci se stává někým jiným, interpretuje různé role, skrývá se za různými kostýmy. Kým jsou tanečníci doopravdy? Pokud si kladete podobné otázky, je vám určen následující rozhovor:

• Proč se věnujete ve svém volnu právě tancování, proč se neučíte matematiku, nebo nevyšíváte?

Betty Čapková: „Já mám tanec asi v rodině. Máma tancovala. Táta ze měl chtít mít ale tenistku. Ale maminka byla lepším vzorem a proto jsem zůstala u tancování. A přivedla mě i k Milaně Ježkové.“

Šárka Krčilková: „U nás v rodině nikdo nemá žádné umělecké sklony. Nikdo netančí, nekreslí, nesportuje a nechápu jakto, že tedy ještě vůbec tančuji (smích). Naši se diví, že ve dvaceti letech tančuji, myslí si, že jsem mohla tančit, když mi bylo čtrnáct. Že prý už jsem dost stará (smích).“

Do MJ studia jsem se dostala náhodou. Jsem z Karlína, soubor je z Karlína a tak jsem sem prostě začala chodit. Dříve jsem hodně sportovala a nepřemýšlela o tom, že bych chtěla tancovat. Vztah nebo láska k tanci se objevila až později, když jsem začala chodit do MJ studia. Teď bych se toho těžko vzdávala.“

Vlasta Mlejnecká: „U nás v rodině se také hodně sportovalo, ale umění u nás až tolik nekvetlo.“

Odmalíčka jsem chodila s babičkou do Sokola. Babička mě přivedla na gymnastiku. Vždycky mě lákala moderní gymnastika a balet, tak jsem se pídila kde a co a dopídila jsem se až k Patty patu. A tam jsem se u Milany uchytila.

Sandra Skamene: „Baví mě poslouchat hudbu, snažit se hudbu vyjádřit. Tančuji od malíčka, dělala jsem stepování a všechno možné, různé sporty... a tanec mě chytil nejvíc.“

• Máte kluka? Jak přijímá vaše tancování - jeví zájem?

Sandra Skamene: „Teď momentálně nemám. Nedávno jsme se rozešli. Tancování toleroval. Někdy ho zaráželo, že trávím spoustu času s tancem, takže se skoro až ptal, jestli jsem normální. Ale toleroval mě...“

Betty Čapková: „Kluka mám a řadu věcí vůbec nechápe, ale jinak tanec toleruje. Nic jiného mu nezbývá. Když řeknu, že jdu na tancování, neodváží se něco říci - jako abych nechodila...“

Šárka Krčilková: „Mám přítele. Já bych asi nebyla s někým, kdo by mi něco zakazoval. A že nemůžu jít na tancování. On má také svoje koníčky. Ale myslím, že ho mé tancování ovlivnilo, poprvé, když se seznámil se mnou, viděl tanec. Byli jsme spolu v Arše na DV 8. To bylo poprvé, co byl na tanci, a od té doby chodíme na taneční představení.“

Vlasta Mlejnecká: „Můj přítel fandí tanci. Taký se k němu dostal až díky mě. Jinak sportuje. Zkraje asi taky moc nechápal, že musím být na každém tréninku. Prostě, že se tancování neobejde bez jednoho člověka. Zarážela ho docházka. Ale tanec se mu líbí, určitě.“

• V Praze je spousta možností kam za kulturou. Takže: Co děláte po večerech, když netančíte, na co si zajdete?

Sandra Skamene: „Přes den je to samá škola, potom tancování. Večer si jdu raději lehnout a koukám na televizi. O víkendech si jdu někde sednout s kamarády, nebo zajdu na diskoteku.“

Betty Čapková: „Když netančím, mám buďto povinnosti doma nebo do školy a jinak zbytek volného času trávím se svým klukem.“

Šárka Krčilková: „Určitě ráda chodím na koncerty. Je tady spousta příležitostí, koncertů, divadel. Jdu do divadla na činohru i na tanec. Naposledy jsem byla na činohře asi před třemi týdny na Shakespearovi - Zkrocení zlé ženy. A bylo to moc hezky udělané. Z tance? Byla jsem na Tanci Praha na člene DV 8, Wendy Houston. Představení se nám líbilo, i když nás zklamalo obecenstvo. Bylo to špatně vyřešené - šapitó bylo u tramvajové linky, ona tancovala, mluvila, jinak ticho a tramvaje hodně rušily. Lidi ze začátku odcházeli...“

Vlasta Mlejnecká: „Když netančím? Tak je na pořadu škola - Zemědělská univerzita, provozně ekonomická fakulta. Hodně času trávím s přítelem, chodíme na různé koncerty, výstavy, baví mě počítače... Mám různé zájmy. Je toho moc.“

• Mimo chodem, když tančíte, věnujete se na druhé straně třeba četbě? Která je vaše oblíbená kniha a kterou byste si případně vzaly na pustý ostrov?

Sandra Skamene: „Mám ráda „Romea a Julii“ a potom čtu Exodus - Židovskou otázku, o to se hodně zajímám. A když něco na uklidněnou, tak čtu holčičí romány.“

Tanečnice z MJ studia nad svoji kronikou

Foto: BoD

Betty Čapková: „Momentálně mám rozečtenou knihu Françoise Rabelaise...“

Šárka Krčilková: „Já se přiznám, že v poslední době nemám na knížky skoro vůbec čas a když něco čtu, snažím se číst v angličtině, zdokonalovat jazyk. To jsou knihy, o kterých nemohu říci, že jsou mé oblíbené, protože si vybírám jednodušší knížky podle jazykového hlediska. Oblíbenou knížku mám - Malý princ.“

Vlasta Mlejnecká: Mám právě rozečtenou od Garcii Marqueze Sto roků samoty. Dřív jsem četla hodně, ale teď není čas.“

Šárka Krčilková: „Člověk si spíš přečte skript.“

• A co třeba dnes tolik populární oblast parapsychických jevů a mimosmyslového vnímání a tak?

Betty Čapková: „Věnuji se biotronice. Známe se asi tři roky s biotronikem, který pořádá ozdravné pobyty, kde se snaží pomáhat lidem i masáží, rozhovory... Já jsem se biotronice začala věnovat asi před rokem a půl a když holky něco bolí, snažím se jim předat energii. Někdo tomu věří, někdo ne.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Studentka Duncan Centre: Dora Hošťová

Vždycky, když přepisuji rozhovory ze svého diktafonu, seznámím se s lidmi, kteří mi poskytli rozhovor, daleko blíže než jenom během těch pár minut, co trval náš kontakt při rozhovoru. Rozhovor posloucháte znovu a znovu, některé pasáže x-krát. Dora Hošťová, studentka konzervatoře Duncan Centre Praha, má příjemný projev, milý hlas a zpracovávat její rozhovor byla fajn práce. Náš rozhovor proběhl po představení Pocta Isadoře 14. listopadu 1998. Dora Hošťová zde uvedla svoji vlastní choreografii „Pomni, žes zapomněl“ na hudbu O.Havelky. Doře držím palce a pokud bude mít čas a náladu, rozhodně se ještě někdy rád zkontaktuji na další rozhovor, abych viděl, zda ji její báječné nadšení vydrží. (Doufám, že ano).

• Je to náhoda, že jste si vybrala právě hudbu 30. - 40. let ke svému tanci (tedy charakteris-

tický písničkový jazz kavárenského typu, známý zejména z filmů „pro pamětníky“), nebo je to vaše oblíbené hudební období?

„Když mi bylo asi devět let, tak jsem tuto muziku moc ráda poslouchala, byla to moje nejoblíbenější hudba a byl to odjakživa můj sen dělat na takovou hudbu choreografii. Sen se mi splnil a doufám, že jsem do tance dala všechno, co jsem si přála.“

• Takže máte jistě ráda staré filmy?

„Mám, ráda se na ně dívám a vracím se k té době, protože si myslím, že to byla umělecky bohatá léta a vývoj byl určitě zajímavější než dneska, když posloucháte hudbu. Sice se říká, že v jednoduchosti je síla, ale když slyšíte dnes jenom samé „duc, duc, duc...“, pro mě to nic neznamená.“

• Kam řadíte vy sama vaši choreografii?

„Pro mě je asi nejzdařilejší. Dědala jsem sice tady choreografie od prvního ročníku, ale to byly takové zkušební práce, které by se asi nedaly uvést na veřejnost, tato choreografie je asi první, která snese veřejné posouzení. Nemyslím si ale, že umím jen tenhle druh práce, určitě se dovedu přizpůsobit i jinému stylu.“

• Když studujete školu, která má na svém štítě moderní přístup, moderní tanec, jistě ale sledujete i dění jinde. Zaujalo vás něco v tanečním dění kolem vás mimo školu?

„Když se otočím směrem k Národnímu divadlu, mám ráda choreografa a tanečnicka Petra Zusku. Líbí se mi jak tanečník, tak choreograf. Je hodně dobrý tanečník a je opravdu škoda pro Českou republiku, že odešel do zahraničí.“

• Duncan Centre vychovává nejen tanečníky, ale ruku v ruce i tvůrce. Mohla byste jmenovat některou z kolegyní z této školy, ať už absolventek nebo studentek, která vás zaujala?

„Mě se líbí práce absolventky Kristýny Lhotákové, to jak umí zkombinovat svoji hudbu

se svým tancem. Myslím, že je to hodně náročné i zajímavé. Má dobré nápady. Originální, zajímavé.“

• Ještě jsem se vás nezeptal, v kterém ročníku studujete?

„Budu teprve maturovat, jsem ve čtvrtém ročníku. Potom bych chtěla na Duncan Centre ještě dva roky zůstat. Je tu možnost rozhodnout se po maturitě, jestli člověk odejde a bude se věnovat něčemu jinému nebo jestli bude věrný tanci. Já jsem rozhodnutá od prvního ročníku věnovat se tanci a nevím proč bych to měla měnit, protože mám tanec hodně ráda.“

• Určitě tušíte, jakým směrem by se měl ubírat váš další vývoj. Chcete se dále zabývat především tanečními technikami nebo vás zajímá možnost naplno tvořit, dělat choreografie?

„Spíš by mě zajímala choreografie, než být někde v angažmá ve skupině a dělat něčím choreografie. Chtěla bych dělat své vlastní choreografie. Potom bych se ráda věnovala učení, učit malé i starší děti...“

• Vy jste z Prahy?

„Ano.“

• Máte určitě na škole možnost vidět na videu různé věci. Je něco, co vás naplno zaujalo?

„Po stránce technické i choreografické DV 8, kteří byli také před dvěma lety v Praze.“

• Chtěla byste něco dodat na závěr?

„Škola Duncan Centre mě naučila milovat tanec, mít vztah k tanci, protože než jsem šla na tuto školu jsem tanec sice dělala, ale dívala jsem se na něj z jiného pohledu.“

• Kde jste dělala tanec, než jste přišla sem?

„Byla jsem v Tanečním centru, tři roky, potom jsem přišla jsem. Složila jsem zde úspěšně přijímací zkoušky a pobyt zde je pro mě něco úplně převratného.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Dora Hošťová po představení Pocta Isadoře Foto: mn

Tanec, tanec... '98

... pokračování z minulého čísla

5) Nota Plzeň

Choreografka Lenka Jiřiová uvedla v Ústí nad Orlicí tanec **Mysli si, co chceš** pro sólo tanečnici. Příjemné pokoukání, hezké děvče v červených šatech tančí se sakem, které zde je nositelem, coby rekvizita, „dramatického“ prvku. Potíží pro mě je, že tanec dýchající romantickou rozevlátostí, podpořenou jak vlajícím vějířem rozevláté sukně tak lyrickými pohyby, se mi zdá poněkud v rozporu s duchem soulové hudby Jamese Browna. Černoška by to asi zatančila jinak a s jiným výrazovým rejstříkem. Pro sjednocení duševna tanečnice a jejího pohybového rejstříku by asi prospělo vybrat jiný typ hudby, protože podle mého tanečnice v sobě nemá šelmu, ukrytou v rytmické a výrazové naléhavosti soulové hudby Jamese Browna. (Ahoj Lenko, závěr, který jsem udělal u videa zní, že koukat se na ten tanec dá - tanečnice je bezesporu šikovná a možná je to můj čistě osobní „šprajc“, že jak slyším „černou“ hudbu, hledám na jevišti krásné Kubánky, Portorikánky, Jamaičanky, zkrátka všechnu tu směs, co potom vytvoří „čistokrevnou“ americkou tanečnici s černou pletí. Možná, že zatančit něco podobného na Báru Basikovou, Stromboli apod., tleskám ještě dneska.)

6) BT Studio Pardubice

Tekoucí čas v choreografii Nadi Gregorové. Zádumčivá hudba Dead Can Dance a zádumčivá atmosféra tance. Místy krásné výtvarné obrazy z těl tanečníků (skupinky dvou, tří na zemi). Choreografie Nadi Gregorové se pohybují vždy v rozmezí jistého standartu. Pro mě mají bohužel tu vlastnost, že na rozdíl od choreografií J.Prouzy, J.Schmidta, L.Dřímálové (ještě dnes vzpomínám na Variace na temnou strunu někdy z roku 1990) a několika málo jiných choreografů se mi po čase rozplynou, prostě je zapomenu. Zkrátka Nadu Gregorovou beru jako poctivého dělníka moderního tance, bez kterých by nebylo ono kvalitní podhoubí. Taneční řemeslo umí znamenitě, naučí a vychová generace kvalitních tanečníků, ale chybí mě u ní provokující tvůrčí nápady nebo neobvyklá řešení, či čertvíco to vlastně vytváří ono „nezapomenutelné“. Každopádně jsem si jistý, že spolu se mnou uvidíte její další tance na dalších přehlídkách.

USK Antares - MEZI DÍVKAMI (chor. Vlastimil Červ)

Foto: BoD

AKORDY ZUŠ Červený Kostelec - MÍSTO (chor. Blanka Šourková)

Foto: BoD

BT STUDIO Pardubice - TEKOUCÍ ČAS (chor. Nada Gregorová)

Foto: BoD

VICTIMS České Budějovice - LIBIDO (chor. Libor Hlaváček)

Foto: BoD

7) Flek Chrudim

Sephardské Ladino. Nejlepší choreografie za ty dlouhé roky, co Flek sleduji. Soubor byl oceněn porotou „Za muzikálnost v choreografii a taneční provedení“ tohoto tance. Z odstupem a po bedlivém detailním průzkumu tance na videu mohu říci, že po právu. A to i přesto, že necitlivým, snad přímo hrůzným sestřihem hudby předvedli v Ústí nad Orlicí, jak se nemá pracovat s nůžkami a nahrávkou. A to byla i past na diváky, pokud se na tento handicap divák zaměřil, uteklo mu spousta pěkného v tanci. Oceňuji znovu dodatečně zařazení odborníka na muziku do poroty (hudební kritik a publicista Pavel Kozák z Prahy), který nepochybně patřil k porotcům, prosazujícím cenu pro tento soubor.

8) Akordy ZUŠ Červený Kostelec

Místo. Choreografie je plná jemného pohybového vtípu a na to, že tancí jen čtyři děvčata, je jeviště plné života, pořád se něco děje, dobře

se zde pracuje s prostorem. Pohybově jeden z nejnápaditějších tanců přehlídky. Choreografka Blanka Šourková patří k nepřehlédnutelným, nadaným tvůrcům a má právě ten nepojmenovatelný smysl pro kumšt, který když se přidá k poctivě zvládnutému řemeslu, vznikne Zázitek. A soubor, který v současné době má, je neuvěřitelně kvalitní na to, že je z malého městečka. (Osobně ho nazývám Klubem sólistek.) Pokud si v Praze nějaký absolvent HAMU taneční katedry myslí, že něco umí, doporučoval bych mu jako životní zkoušku schopností v cca pětitisícovém městě založit a udržet taneční skupinu (už to je prakticky nemožné) a dokázat s ní to, co Blanka Šourková. Smekám před ní hluboce a obdivuji se její práci.

BANDA Praha - SARAJEVO (chor. Jan Schmidt)

Foto: BoD

10) Banda Praha

Sarajevo. Choreografie Jan Schmidt. Pro mě tanec přehlídky č. 1. Prezентuje pro mě to, co bych rád viděl jako původní, nekopírované (bez zahraničních vzorů) české tancování. Prostě z tance dýchne jakási domáckost, lidskost - je to moderní tancování, ale přitom v něm cítíte folklorní taneční kořeny a cosi lidového, snad asociaci kdysi populárního pouťového zpívání-vyprávění s ukazovátkem u obrázkového příběhu. Těžko říci, co to je. Tanec sám je takovým tanečním divadlem. A u prvních taktů hudby vypínám hodnocení a nechám se unášet estetickým zážitkem i se zároveň trochu bavím. (P.S. Mimochodem, Honzo, zeptej se mě, kolikrát jsem tenhle tanec viděl na videu. Ani to tady nemůžu napsat, protože by tomu věřili jen ti, co mě znají jako dokonalého „tanečního“ bláznů.)

A moje velké popřehlídkové zklamání? Mluvil jsem minulý týden s Jirkou Chládkem (je z Ústí nad Orlicí), členem Bandy Praha, představitelem hlavní role v tanci a Jirka mi řekl, že končí s tancováním, protože musí úspěšně dokončit vysokou školu.

11) Victims České Budějovice

Libido. Co říci k Libidu, které je vystavěno na x-krát zpracované Bolero Maurice Ravela. Pokud si tuto hudbu vybere neprofesionální soubor s vážným úmyslem ji zpracovat, svědčí to podle mě o naprosté ztrátě soudnosti choreografa i vedoucího souboru (jsou látky, které jsou podle mě pro amatéry tabu, jako např. Carmina burana, Svěcení jara a několik dalších, na kterých si lámou zuby profíkové). A přitom soubor je pohybově připraven a určitě by si poradil s lecčím, kde by předem ale zasvěcený divák neměl asociace na kvalitní provedení. Co dodat? Cca před rokem jsem viděl ve francouzské televizi Bolero v provedení Lucie Laccary a Massima Murru (solisté Balet National de Marseille) v choreografii Rolanda Petita a od té doby už mi k této hudbě pohybově a dramaticky nikdy nic nepřidá.

12) TS Návraty Havířov

Moon Machine. Měsíční stroj je pohybovým rejstříkem opravdu měsíční stroj, tanečnici věřte, kostým i jevištní svícení vše tvoří pověstnou dramatickou jednotu. Paní Tesařová, choreografka, je známá snad už desítky let (nejsem netaktní?) tím, že dělá vkusné choreografie s dětmi a mládeží - pamatuji ji už z Kladna (přehlídky ZUČ a LŠU - nefolklorní přehlídky dětských skupin scénického tance). Má letité zkušenosti, umí ušít tanec na tělo.

TS NÁVRATY Havířov - MOON MACHINE (chor. Věra Tesařová)

Foto: BoD

ZUŠ Malenovice - SPOLU (chor. Kristýna Černá)

Foto: BoD

13) Malé taneční seskupení Brno

Neklidem jsme obklopeni, klid je nám darován. Zatím nejnáročnější hudba (z antiromantického období Bohuslava Martinů). Napoprvé jsem tento tanec nepřijal pro jeho přílišnou náročnost, ovšem u videa dodatečně pozdravuji dívky (ženy) do Brna. Zasluhovaly by si diplom za vyjádření soudobé vážné hudby. Tanečnice přitom nejdou po každém tónu, daří se jim vyjádřit jednotlivé plochy hudby, drží napětí příznačné pro skladbu. Tanec vnímám jako abstraktní kresbu, předpokládám, že neměla mít děj. Vytknul bych kostýmy - kombinéza do pasu a mužské nohavice neposloužily i přes snahu vytvořit optickou dominantu vlnovitou kresbou na jedné z nohavic.

(P.S. Nestudovala choreografka Lenka Švandová někdy v Duncan Centru? Věřil jsem styl práce této školy z tohoto tance na kilometr. Proč ne... to nemá být výhrada.) Jo a doufám, že se s tímto souborem někdy domluvíme na společném setkání v Brně, velmi mne jejich práce zajímá.

14) ZUŠ Malenovice

Spolu. Právě se koukám dnes večer už kdoví pokolikáté na „In The Upper Room“ Twily Sharp s hudbou P.Glasse, která je použita i v tomto tanci. A víte, co vám povím? Výhrady, které jsem měl k Boleru u Victims, zde neuplatním. Kristýna Černá má vkus (zní to tedy jako že Victims ne, asi mě přijedou tlouct, ale nemohu si pomoci). Na to, že má Kristýna Černá tak krátkou praxi a její tanečnice jsou oproti jiným souborům prezentovaným v Ústí limitovány mírou svých dovedností - fajn. Vkusná práce.

15) Filigrán Brno

Nadívané křepelky. Choreografie Dobra Zelenková. V tuto chvíli sám sobě slibuji, že se vypravím co nejdříve do Brna za tamnějšími dvěma soubory, které zde v Ústí pro mne trochu vybočovaly z řady. Čím? Sám nevím - abstrakci? Náladou tanců? Tím, že jsem měl pocit, že vidím v těchto souborech některé stejné tváře? Použitím vážné hudby - v tomto případě G.Verdi? Tím, že oba brněnské tance jsem docenil teprve v klidu domova na videu?

Po formální stránce bych tomuto tanci ovšem leccos vytkl (zlatá konzervatoř, kde jsme měli předmět analýza skladeb pod vedením hudebního skladatele Miroslava Raichla a Aleše Hájka). Expozice tance cosi naznačila. Po další části choreografie ovšem kritik pochopí, že možná byla expozice tance humornou reminiscencí, tedy že tanec vlastně začal podobně jako někdy ve filmu koncem, kdy se poté vypráví příběh. Každopádně tatáž problematika pro mě nastala na konci, kdy opět po ryze formální stránce jsem byl „odstrčen od probíhajících témat“ a ukončen náhlým střihem - nebyla to chyba technického personálu obsluhujícího světla a zvuk?

Řeknu to asi tak: Viděl jsem spoustu tancování, kdy po prvním provedení člověk tleskal. Brněnské soubory z ústecké přehlídky mě začaly zajímat až poté, co jsem si je v klidu pustil znovu doma, pak podruhé... Jedu tam! Opravdu mě zajímají další souvislosti vaší práce, nashledanou!

Pokud jsi, milý čtenáři, vydržel sledovat mé kritiky souborů celostátní přehlídky scénického tance až sem, musím říci, že mě překvapuje, kam až se dostala úroveň českého neprofesionálního tance. O to víc, že mnozí choreografové tvoří dlouhá léta a tudíž jednou se jim povede divácky atraktivní číslo, podruhé hledají, potřetí jsou zase tady v plné síle, počtvrté..., podesáté..., někteří po x-té. Znamená to, že tento žánr má své autory, ba klasiky a přeji všem mladým absolventům tanečních konzervatoří a HAMU, aby až o nich někdo začne říkat, že jsou po své třetí, nebo páté ba i sedmé choreografii čeští umělci, choreografové, aby nepropadali marnivosti. Mnozí z autorů této celostátní přehlídky mají na svém kontě desítky, ba přes stovku choreografií a „nechoreografovali se“. Je to vždy otázka talentu, nadání, „sedmého uměleckého nervu“, specifického vidění světa.

Je to otázka vnitřního ohně. Cítíte nesmírnou naléhavost toho, co chcete říci ostatním? Jakkoliv - tancem, povídkou, výkřikem? Tvořte, hledejte cestu a určitě ji najdete. A pak se uvidíme na některé z těchto celostátních přehlídek scénického tance, eventuelně dalších soutěžních přehlídkách. Těším se s vámi na shledanou!!!

-mn-

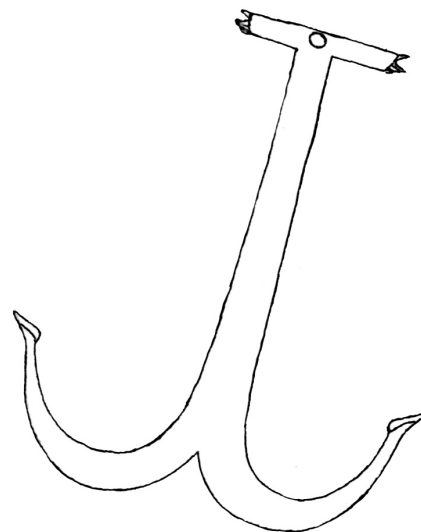

FILIGRÁN Brno - NADÍVANÉ KŘEPELKY (chor. Dobra Zelenková)

Foto: BoD

Víte o tom?

- ☞ V lednu si rozhodně mimo jiné nenechte ujít představení **Soudobého tanečního divadla Jiřího Rebce** v Divadle KOMEDIE v Praze (24.1. v 19⁰⁰).
 - ☞ Na 22. ledna 1999 je avizováno v Divadle KOMEDIE další z představení **Popbaletu**.
 - ☞ **Jiří Opěla** odchází z funkce ředitele Pražského komorního baletu, na jeho místě by se měl objevit **Antonín Schneider**.
 - ☞ **Vlastimil Harapes** byl jmenován (nebo potvrzen) ministrem kultury Pavlem Dostálem na další období čtyř let do funkce šéfa baletu ND Praha.
 - ☞ Připomínáme, že 18. ledna 1999 se koná ve Východočeském divadle Pardubice **slavnostní koncert tanečního oboru ZUŠ Pardubice-Polabiny** s názvem „Krása tance“ ke 30. výročí založení školy.
 - ☞ **Východočeské divadlo v Pardubicích** uvedlo 4. a 5. prosince 1998 další premiéru: P.I.Čajkovskij - E.T.Hoffmann - J.Jelínek: **Louskáček** (úprava libreta, režie a choreografie **Gustav Skála**). Louskáček byl na programu Východočeského divadla v prosinci téměř denně. Pro „fantoma divadla“ a diváky, bažící po čemsi zvláštním, bylo připraveno i půlnoční představení 24.12. 1998!!
 - ☞ **Taneční oddělení Konzervatoře Jaroslava Ježka Praha** (ve spolupráci s oddělením pantomimy) uvedlo v režii **Moniky Rebkové** celovečerní představení v Divadle KOMEDIE Praha 8.12. 1998. Host programu: Duncan Centrum
 - ☞ A pak, že se nepíše o tancování (aspoň někdy)! Čtete-li denní tisk, nemohl vám uniknout některý z článků o představeních **Petra Tyce** „**Znásobeně sám**“. Petr Tyc zatančil sólově ve třech choreografiích (autoři: Nina Vangeli, Petr Zuska, Simone Sandroni) v Duncan Centre Praha 12., 13. a 17.12. (předpremiéry) a 18.12. (premiéra).
 - ☞ Na scéně je další **Louskáček**, tentokrát jako premiéra **baletního souboru Národního divadla** v Praze. Premiéra proběhla 17. a 18. prosince 1998. Choreografie a režie: Jurij Grigorovič.
 - ☞ Poslední premiéru uvedl před vánocemi **Pražský komorní balet** ve Státní opeře Praha. Uvedl díla tří choreografů: Jochena Heckmanna - Shaker Loops a Every Which Way (zde si Jochen Heckmann zatančil v duu společně s Aninou von Molnar), dalším autorem byl Robert North (Bolero - hudba Maurice Ravel), vyvrcholením večera bylo Šest tanců Jiřího Kyliána (hudba W.A.Mozart).
 - ☞ **Libor Tampier** s manželkou se stavil (cca po půl roce) v Ústí nad Orlicí na klasické vánoční návštěvě v naší redakci. Jeho největší letošní divadelní zážitek? Divadelní spolek Klekího Petry v představení s názvem Klapzubova jedenáctka aneb Balet na kopačkách. Přivezl též dva hezké články (rozhovory Libora Tampiera s Vlastimilem Harapesem a Liborem Vaculíkem si přečtete v tomto i dalším čísle TR), poreferoval o tom, že se mu líbilo představení Soukromé taneční školy v režii Dany Malé v Jablonci nad Nisou a sháněl se, kde máme další články Aleše Cigánka - prý se skvěle čtou.
- O čem právě Libor Tampier pro Taneční rozhledy píše? Zpracovává rozhovor s ředitelem Taneční konzervatoře Praha Jaroslavem Slavickým (Taneční konzervatoř vystupovala v Liberci) a s šéfkou libereckého baletu Ljubov Dančenko.

Kresba: Jan Steklík

V příštím čísle přineseme

- ☞ Jaroslava Slavického zpovídá Libor Tampier
- ☞ Čarovná moc vánoc - představení v Teplících
- ☞ Jiřina Lavičková, vedoucí a choreografka Tanečního studia DK Teplice
- ☞ Navštívíme MTT Praha
- ☞ atd.

Znásobeně sám

Jenom malá poznámka. Název představení vyšel patrně odněkud z podvědomí. Protože kdyby se Petr Tyc dokázal fyzicky znásobit, český scénický tanec by měl, co mu chybí (a bude chybět). Mužného představitele tanečních rolí, zjev, který uchvátí jak výrazem, tak vzhledem i tanečním umem.

Představte si všichni soubor složený z osmi „Petrů Tyců“ - Joseph Nadj by zaplesal a už by tvořil choreografii. Takto ovšem Petr Tyc působí jak Poslední Mohykán ve své osamělosti až tragicky.

Přeji českému scénickému tanci víc takových osobností jako je Petr Tyc.

-mn-

Kristýna Lhotáková

Foto: mn

Kristýna Lhotáková

Kristýna Lhotáková patří k úspěšným absolventům konzervatoře Duncan Centra Praha. Protože tato škola jde u nás nevyšlapanou cestou, bude ještě nějaký čas trvat, než se jako její prokazatelné výsledky objeví velké taneční osobnosti. Kristýna Lhotáková by k nim časem mohla patřit, protože je rozhodně zajímavá. Hraje na akordeon, zpívá, tančí, je všestranným talentem. Do jaké míry bude mít štěstí svůj talent rozvinout a zúročit ukáží příští roky.

Povídali jsme si 14. listopadu 1998 po představení „Pocta Isadoře“ v Duncan Centru.

• Ve hře na akordeon jste samouk?

„Ano, jsem.“

• Kromě tancování vystupujete jako hudebnice.

„Mám svoji vlastní skupinu.“

• Vystupujete raději jako tanečnice nebo hudebnice?

„U mě je to dost spojené.“

• Kdybyste si měla vybrat mezi těmito dvěma disciplínami buď, anebo?

„Tak bych tancovala a přitom bych zpívala nebo hrála na akordeon. Nebo bych prostě použila svoji hudbu.“

• Jako absolventka konzervatoře Duncan Centrum můžete říci, co vám tato škola, jak se říká,

dala a co vám nedala, máte pocit, že vám něco ještě uniká?

„Škola mi dala hodně, ale potřebovala bych ještě víc techniky. Ale to nezáleží ani tak na škole, jako na studentech - jde o to, jaký k tomu má člověk přístup a já jsem tenkrát ten přístup neměla až takový v tom smyslu, že bych si uvědomovala, že potřebuju techniku. Teď mi to schází, ale to není chyba školy.“

• Co vaše další taneční kariéra?

„Teď jsem v angažmá v Berlíně u Anny Huber. Premiéra představení bude v dubnu. Jsem v Berlíně až do května.“

• Takže jste si vlastně jen tak odskočila domů.

„Přijela jsem především.“

• Jak se v Berlíně cítíte?

„S Annou Huber je to krásná práce, opravdu příjemná. Děláme věci, které jsem v životě nedělala a hrozně mě to baví.“

• Co jazyková bariéra?

„Vůbec mi nevadí. S Annou mluvíme anglicky a začínám už i rozumět německy. Ale na tanečních zkouškách toho ani nepotřebujete tolik moc rozumět.“

• Nechtěla byste už zůstat venku, v zahradě?

„Chci se určitě vrátit domů.“

Umělec sem, umělec tam

Předem podotýkám, že tato úvaha je polemikou pouze s dále jmenovanými tanečními kritičkami a není jakkoliv zaměřena proti dále jmenované tanečnici (ta je v tom nevině).

Úvodem bych předeslal, že není v zemích českých úplně běžné a to zejména v taneční branži užívat pojem UMĚLEC pro pojmenování cca dvacetiletých (byť úspěšných, kvalitních, zajímavých atd.) tanečnicků a choreografů. Stačí prolistovat tanečními časopisy a novinovými recenzemi.

O to více mě zaráží, že v případě mladé tanečnice Kristýny Lhotákové, tímto termínem nešetří jak Anna Irmanovová (článek Jitřenka tančí s andělem z Lidových novin 28.4. 98 považují za „perlu“ v taneční publicistice) tak

Nina Vangeli ve sborníku Pocta Isadorě. Citát.: *Měla jsem možnost v průběhu let sledovat vývoj studentů Duncan Centra a konkrétně vývoj nyní již osobitě umělkyně Kristýny Lhotákové.* Konec citátu.

Je problémem naší taneční branže, že je tak malá. Potom nutně postrádá některé samo-regulační mechanismy. Jednak je tanečních publicistů pravidelně přisících jako šafránu, takže a) co napíší někteří vyvolení je svaté, b) postrádají konkurenční kritické prostředí, které by je mohlo nabádat (při uvědomění si kvalitních kolegů v branži) k jistě opatrnosti při podobných nekritických hodnoceních.

Další samoregulační mechanismus viz například divadelnictví: představme si staré divadelní kóžáky, humoristy, členy „Klubu dobráků“ a další podobné, jak by reagovali na podobné označení u nějakého absolventa herecké konzervatoře, pokud by jen trochu nesedělo (a označení umělec, obklopené dalšími superlativy - zmíněné články jsou jimi prodchnuty - u cca 20-letého člověka sedí pouze ve zcela výjimečných případech).

Nikdo asi nepochybuje o tom, že Umělec obstojí v širokém kontextu a před širokým publikem. Protože umělec má charisma čitelné pro každého. Takže by mě zajímalo, jestli by publikum složené např. ze zástupců jiných uměleckých oborů, literátů, malířů, herců, hudebníků a prostých lidí se zájmem o kulturu, také volilo toto označení u Kristýny Lhotákové.

Těším se za deset patnáct let na shledanou při vyřešení této drobné pře s tanečními kritičkami. Dřív se na toto téma nemá cenu bavit. Určitě žádný z nás ze svých stanovisek necouvne. Proč za deset, patnáct let? Asi tušíte. Za deset patnáct let musí po umělci zůstat vyrytá brázda, musí být vidět jeho přínos, je jasně vyprofilovaný. Anebo po něm není ani vidu ani slechu, nanejvýš někde poctivě pracuje ve sboru tanečnicků (pak se můžeme ptát, kam se Umělec poděl).

Mé hodnocení Kristýny Lhotákové je: Mladá, talentová, odvážná, zatím patrně nerozhodnutá jakým směrem kultivovat svůj talent (výběr je pestrý: hudba, tanec, sólodráha, sboristka v souboru, choreografka...). Po stránce tanečního umu disponovaná, tančící s nasazením, zatím ne však mimořádná tanečnice. Nerutinní, bez autocenzury. Po vytvoření několika málo prvních choreografií vesměs pro sebe sama, nelze odhadnout, do jaké míry bude schopna pracovat jako choreografka s ostatními tanečníky (solisty) a především se skupinou tanečnicků.

Zajímavé bude do jaké míry se vyrovná se skutečným životem - vřazení se do tanečního kolektivu, do tvůrčí práce.

Až tehdy, kdy bude pokračovat ve svém stylu, respektive ho tvořit, bez ochranných bariér domácího školního prostředí, budeme moci posoudit, jestli se mladé absolventce Duncan Centra podaří dostát příslibům, které zatím svými rannými pracemi naznačuje.

Co se týká promísení (moderně řečeno přesahu) její autorské hudby a tance při jejích produkcích - výborně, protože pokud se vytýká např. neprofesionálům, že nemají „naposlouchanou“ hudbu, zde platí úplně opak. K intuitivnímu splynutí s vlastním hudebním nápadem zde dochází samovolně.

Jako hudební samouk zřejmě neposkvrněnými informacemi, které člověk pochytl na konzervatoři při předmětech skladba, harmonie, hudební formy, kontrast atd. docílila skutečně zajímavého výrazu, protože není svázána běžnými hudebními konvencemi. Do jaké míry může dál pokračovat v této, v tomto případě nepochybně talentem posvěcené práci, toť otázka. Každopádně pokud se její vývoj bude ubírat směrem k hudbě, dříve nebo později dojde na rozcestí, kdy si v zájmu pokračování bude muset osvojit více řemesla jak manuálně, tak po stránce pěvecké (v choreografii Syn žraloka 14.11.1998 disharmonie při kánonu zpívaném na 1. hlas z playbacku - zejména v úvodu, než se „našla“ - byly zvláštním způsobem dráždivé, jde o to, zda se jednalo o úmysl zvýšit tímto způsobem napětí interpretace, či nervozita z vystoupení), tak i po stránce teoretické.

Zde se vrátím ještě k referátu Niny Vangeli - Psát o Kristýně Lhotákové jako o akordeonistce, textaře (!), skladatelce (!) a zpěvačce, no teda... (beru do undergroundového časopisu, ale ne v kontextu sborníku vedle umělekyní a pedagožek takového formátu jako Isadora Duncan, Jarmila Jeřábková ad.). Povýšit byt zajímavý a hezký hudební naivismus na Umění u stále ještě dozrávající slečny je ošemetná věc. Opět bych počkal aspoň pár let, jestli se podaří K. Lhotákové prosadit podobně jako Ivě Bittové a dalším samorostlým hudebníkům.

P. S. Podotýkám, že co se týká hudby, mám za sebou studium konzervatoře, řadu televizních a rozhlasových nahrávek s rockovým orchestrem, koncerty v Lucerně a na dalších „kultovních“ hudebních místech, společné akce s ETC Vladimíra Mišíka, Laurou a jejími tygry, Vítkovým kvartetem, divadlem Sklep a dalšími, účinkování na „ústředním kole“ Rockfestu, Vokalizy a já nevím co ještě... v neposlední řadě vlastní hudbu k divadelní hře, takže ze mně nemluví závist, spíše znalost rockového a písničkového prostředí a jistých hudebních zákonitostí. Poslechnout si mě můžete na CD, MC a LP firmy Popron - Kulicky + Severočeská státní filharmonie: A bacha na Bacha.

V každém případě těžko dělat dnes závěry. Nashle za deset let!

P.S. Kristýna Lhotáková je v každém případě skvělá. Totéž nemohu říci o jejím hodnocení výše zmíněných kritiček. Protože v našem časopise netrpíme cenzurou, rádi jim poskytneme místo na případnou odezvu. Protože nás Nina Vangeli neodebírá, budu vděčný tomu, kdo ji zná, pokud jí dáte přečíst tento článek.

P.S.S. Pro Ninu Vangeli:

Domnívám, se že v umění musí být smysl pro proporce, hierarchii. A hudební svět tuto hierarchii ať již v hudbě vážné, nebo populární, má velmi ostře profilovanou. Se svým pojmenováním „akordeonistka, skladatelka... atd.“ u tohoto děvčete byste jak u kategorie lidí z branže popu, tak vážné hudby, či jazzu sklídila asi bouřlivý nežájem, mám-li zvolit sarkastická slova.

Do sborníku, který vychází jednou za cca desítky let (pokud se bude tato akce opakovat při dalších kulatých výročí) bych byl opatrný, koho vedle umělekyní Isadory Duncan a české

Smutná zpráva

Smutná zpráva nám přišla do redakce ze Slezského divadla v Opavě:

Dvacátého sedmého listopadu 1998 zemřel ve fakultní nemocnici v Olomouci tanečník a choreograf **František Vychodil**.

Připomeňme ho krátkým miniportrétem:

František Vychodil pracoval v baletním ansámblu Slezského divadla Zdeňka Nejedlého jako vedoucí i jako choreograf od roku 1967. Už předtím byl v opavském angažmá jako tanečník v letech 1954 - 1965.

Svoji uměleckou dráhu začínal v olomouckém divadle (1951), po roce nastoupil do Liberce, potom přišla Opava, pak byl sedm let sólistou baletního tělesa v Ústí nad Labem a než se jako choreograf do Slezska opět vrátil, působil v této funkci tři roky v Prešově. Má tedy za sebou bohatou tvůrčí práci v mnoha významných divadlech a za celou tu dobu absolvoval přes 200 premiér. V Ústí nad Labem spolupracoval s výbornými umělci baletního kumštu jako byl Luboš Ogoun a Pavel Šmok.

V šedesátém roce jejich baletní kolektiv odměnila Divadelní žatva v Brně za inscenaci Sluhy dvou pánů třetím místem v celostátní soutěži. Na opavské scéně vytvořil tento umělec řadu tanečních inscenací, ať klasického, či moderního repertoáru. Připomeňme třeba Louskáčka, Pohádku o Honzovi, Večer romantických baletů, Coppélii, Andersena, Nestinaru, Antara, Klasickou symfonii, Franciscu di Rimini, Prométhea, Spící krasavici, Kamenný kvítek, Slovanské tance.

Vychodilovy inscenace nepostrádaly nikdy punc stylové jednoty, vyváženosti, byly inspirativní i apelativní svým současným přístupem k daným uměleckým problémům. Obraz dobré práce tohoto choreografa byl již mnohokrát kriticky zhodnocen v Tanečních listech (např. Slovanské tance) nebo nadšeně přijat autorsky, jak tomu bylo při realizaci Goleminovy Nestinarky. Tehdy národní umělec Bulharské lidové republiky N.A.Goleminov ocenil skvělou choreografickou Vychodilovu práci při premiéře v Opavě 31. března 1974.

-pk-

legendy Jarmily Jeřábkové budu jmenovat. Možná jste pěkně uvedla v omyl některého z hudebních historiků, který se za sto let marně bude shánět v hudebních slovnících z naší doby po skladatelce a akordeonistce Kristýně Lhotákové (Kterou že to konzervatoř studovala? Kde debutovala? Proč chybí v literatuře kritiky a analýza její tvorby, atd.?).

Mám spoustu kamarádů, kteří se věnují psaní básní a hrají obstojně na nástroj, ale do Zpravodaje Mezinárodní Kocianovy houslové soutěže, kde pracuji v redakci, nebudu psát vedle P.I.Čajkovského nebo Václava Snítily (pedagog HAMU), či Václava Hudečka o „violoncellistovi, zpěvákovi, textaři, skladateli“ a architektovi Petrovi Kuldovi, a to má na svém kontě i řadu nahrávek, koncertů všude možně. (Jméno je skutečné, čte nás, zdravím Petře, to jsou problémy v taneční branži, co? To by se v našem hudebním světě nemohlo stát. Inu, taneční publicistika je v České republice skutečně ještě v plenkách, ve srovnání s jinými obory.)

Chápu, že konzervatoř Duncan Centrum potřebuje co nejrychleji nějakého úspěšného studenta - absolventa, který se stane idolem a vzorem pro ostatní. Tímto způsobem, kterým ho vy s Annou Irmanovou uměle vyrábíte, se jím nikdy nikdo nestane.

Tedy alespoň ne pro širokou uměleckou veřejnost. Dopřejme této škole čas, její myšlenka je dobrá a věřím, že se dříve či později objeví úspěšný nositelé jména Duncan Centrum.

Mohla by to být třeba Kristýna Lhotáková. (Bez přívlasků a bližších označení, ty přidá teprve sama Budoucnost.)

Jo, a nepolemizuji s tím, že Kristýna Lhotokává představuje dnes nejmladší duncanovskou generaci - to je jasné.

Jednou větou - vadí mi nadužívání slova umělec a označování jako termíny skladatelka, textařka, ve vědeckém sborníku věnovaném velkým osobnostem.

-mn-

Symposium „Pocta Isadoře“

Ve dnech 13.-14. listopadu 1998 u příležitosti 120. výročí narození Isadory Duncanové a 50. výročí úmrtí Elisabethy Duncanové uspořádala Konzervatoř Duncan Centre Praha se svojí ředitelkou Evou Blažickovou dvoudenní akci „Pocta Isadoře“.

Konzervatoř Duncan Centre rozvíjí odkaz Isadory Duncan (Isadora by byla jistě potěšena, kdyby zjistila, že ve střední Evropě je po ní pojmenována konzervatoř) a s principy její práce seznamuje novou nejmladší generaci.

Během dvoudenní akce byla důstojně připomenuta i Jarmila Jeřábková (žáčka Elisabeth Duncan), kantorka, která je pro starší taneční generaci po právu legendou a která si zasluhuje, aby její jméno nezapomněly ani generace budoucí.

Během dvou dnů proběhla mimo jiné konference s těmito přednesenými referáty: Ladislava Petišková: Tanec jako svoboda těla a ducha, Marta Lajnerová: Duncanismus - výchova tancem, Zdena Pilková: Jarmila Jeřábková - počátky českého Duncanismu, Nina Vangeli: Český Duncanismus a česká společnost.

Další zajímavou částí symposia bylo promítání archivních filmů v kině francouzského institutu. Mezi promítanými filmy nechyběla ani krátká sekvence s tančící Isadorou (patrně jediný dochovaný záběr tančící umělkyně), část promítaných snímků tvořily ukázky ze záznamů filmů, či divadelních her, připomínajících život Isadory. Nechyběly ani ukázky tanečních chore-

ografií. Perlou mezi promítanými filmy byl krátký film zachycující Jarmilu Jeřábkovou přímo během taneční výuky malých dětí.

Místo původně ohlášené sobotní odpolední vernisáže fotografií „Pocta Isadoře, současné umění“ (připravená byla, ale odpadla kvůli jakýmsi problémům ohledně existence galerie) jsme s naší redakční výpravou poseděli v jídelně a zároveň kavárně konzervatoře Duncan Centrum.

Odpoledne v 17⁰⁰ začal v tanečním sále Duncan Centra taneční koncert, který návštěvníci mohli vidět i předchozí večer. Na tomto koncertě vyhlásila ředitelka konzervatoře Eva Blažicková choreografickou soutěž „Cena Jarmily Jeřábkové“ - o soutěži jsme informovali podrobně v minulém čísle. Taneční koncert „Pocta Isadoře“ měl následující program:

1. Vlídne vidiny (autoři projektu Eva Blažicková, Hana Součková, Jan Beneš). Tančili: Lenka Bartůňková, Kristýna Celbová, Dora Hoštová, Mariana Jamníková, Jan Malík, Klára Zurynková.
2. Luminizta. Ve vlastní choreografii tančila Lucie Bártová.
3. Pomni, žes zapomněl. Ve vlastní choreografii tančila Dora Hoštová.
4. Jak ke mně přichází. Ve vlastní choreografii tančila Petra Hauerová.
5. Syn žraloka. Ve vlastní choreografii tančila Kristýna Lhotáková.

O připravenosti akce svědčí i to, že v průběhu akce bylo možné zakoupit sborník s přednesenými referáty.

-mn-

Konzervatoř Duncan Centre naleznete v Praze - Bráníku

Foto: mn

Jako host symposia Pocta Isadoře nechyběla ani Dana Paseková

Foto: mn

Každý z nás je nějaký

Když už jsem přijal pozvání MJ studia na besedu (viz články v tomto čísle), řekl jsem si nakonec, proč nenavštívit i jejich taneční představení s názvem Každý z nás je nějaký. Následovalo shodou okolností hned pár dní poté v pondělí 30. listopadu 1998 v Divadle Komedie v Praze.

Jako vždy i tentokrát jsem si po představení nechal „zchladit hlavu“ časovým odstupem, před psaním mých dojmů, ale není to nic platné. Prostě představení bylo skvělé, ať se nad tím zamýšlím, jak se zamýšlím. Proč?

Vezmu to nejprve ze široka - za pěkných pár rádek roků, co jezdím na různé přehlídky neprofesionálních souborů a tanečních škol, jsem viděl desítky (zní to neuvěřitelně, ale spíš stovky) choreografií, kde by se daly dát do klobouku jména choreografů, tanců a souborů, a dalo by se volně dát cokoliv jakkoliv k sobě a ledaskdy by to moc nevadilo. Nemělo by to vyzníti jako neúcta k práci dotyčných choreografů a souborů, ale prostě taková je realita. Mnohé práce různých choreografů jsou si podobné jako vejce vejci a jen o málokdo se dá říci, že má svůj rukopis. Vyjimky z tohoto pravidla samozřejmě jsou a jsou známy každému, kdo se v této oblasti nějakou dobu pohybuje, protože jsou to stále jedni a tiž. Připouštím, že se ojediněle povede jednotlivý tanec i některým dalším.

Tance těch ostatních mezi sebou po letech, možná po měsících splyvají a člověk si za čas jednoduše nevzpomene, o čem to bylo. Prostě filtr času je ten nejlepší kritik, to mi jistě dáte za pravdu i vy, co mi třeba nemusíte tolik věřit.

Osobně ke kladným výjimkám přiřazuji po shlédnutí představení „Každý z nás je nějaký“ ještě Milanu Ježkovou, vedoucí a choreografku MJ studia. A to přesto, že od shlédnutí představení neutekl ani měsíc (dnes, kdy píše tento článek je 21. prosince). Důvodů k tomuto hodnocení mám celou řadu.

Takže:

Milana Ježková umí hospodařit se vším, co má na jevišti k dispozici. Na lékárnických vážkách váží dovednosti svých tanečnic, kde přesně ví, co jim kdy může naložit na bedra, aby vypadaly dobře.

Ale především, co se týká ryze pohybově taneční oblasti, jsem byl fascinován tím, že skutečně podřizuje pohybový rejstřík vyššímu plánu - tedy záměru choreografie a její náladě. Řeknete, že to je samozřejmost? Ni-

koliv, nerespektování tohoto principu shledávám jako jednu z největších chyb, kterou neustále vidám, kdykoliv a kdekoliv (viz výše zmíněné stovky choreografií neprofesionálních souborů, ale i škol, rovněž u některých čísel konzervatoří). Běžně choreograf vymyslí námět tance, ale kýho čerta - ještě je potřeba ukázat, co všechno tanečnici umí. A to je kámen úrazu. Takže po slibné expozici následuje jako ostatně téměř vždy maximum tanečních specialit nejlepších tanečníků ze souboru a konec.

Přesto, že by si to asi mnohý choreograf přál a mnozí si možná myslí, že to i dělají, málokdo dokáže přistupovat k taneční choreografii jako k dramatickému kusu, kde taneční pohyb by měl být pouze prostředkem, nikoliv cílem. Jedině tak totiž může vzniknout umělecký kus, dílo o něčem vypovídající a nikoliv skládanka pohybů.

Milaně Ježkové se toto daří. Její vidění jevištního světa je celistvé a proto u nejlepších choreografií z večera lze skutečně mluvit o uměleckém zážitku. (Pro mě to byly: Perfektní den, Na vlnách hladiny, Každý z nás je nějaký).

Dalším překvapením byla práce se světlem. Velkou bolestí neprofesionálních souborů, které se dostanou do divadla jednou za uherský rok, je práce se světly. U MJ studia jsem se nestačil divit (v dobrém slova smyslu), takže se na dálku ptám (odpověď nečekám), kde že se to tak MJ studio naučilo svítit - atmosféra barev byla při představení ojedinělá. Všechno hrálo se vším, tance byly barevně naladěny do své atmosféry, světla „doladovala“ barvy kostýmů. Využity byly i některé světelné možnosti, které jakožto neelektrikář asi nepojmenuji - různá fosforeskující světla, vypichující adekvátně volené barevné kombinace kostýmů, či rekvizit (Zvědavý deštník - hra fosforeskující bílé a černé, nebo „Máš walkmena? A máš brusle?“ kde bylo podobně pracováno se zelenou a červenou barvou).

Oceňoval jsem též smysl choreografky Milany Ježkové pro proporce. Vždycky, když už jsem si uvědomil, že tanec řekl vše, co mohl, nebo se mě začal zdát z jakýchkoliv důvodů dlouhý, byl konec. Bravo Milaně Ježkové - to tedy umí v tanci málokdo. Většinou se jede bez jakéhokoli ohledu na časové proporce. Choreografa by ovšem mělo zajímat do jaké míry je síla nápadu úměrná délka jeho zpracování, zejména pokud nelze z různých důvodů zvyšovat gradaci do nekonečna a x-tá variace téhož už se stává slábnoucím odvarem.

Osobně se mi líbil tanec Odvátá těla - dvě krásné dívky s rozpuštěnými dlouhými vlasy v lehoučkých šatečkách, ovívané průvanem odněkud ze zákulisí umístěného větráku, vytvářely tak různé příjemná estetická sousoší, že jsem si připadal jak při recitaci hezké poezie, nebo při pohledu z kopce do luk a strání ovívaných větrem. Prostě čistá estetika. Nic víc, nic míň.

Kladně na mě zapůsobila prokomponovanost večera - skládal se ze dvou bloků, propojovaných hudbou, kdy tance na sebe plynule navazovaly. Odpadly tak různé přestávky a chvíle, vedoucí k rozptýlení diváka.

Jedničku dávám Milaně Ježkové za výchovu diváka k tanci (aniž by se o to určitě sama jakkoliv plánovitě snažila). Kdo přišel na představení MJ studia z mladých diváků a z různých pozvaných hostů laiků odkudkoliv, musel si říci, že je scénický tanec disciplína ke koukání.

Překvapením pro mě bylo i to, že zde chyběly klasické dekadentní, morbidní náměty tanců, různé pobíhající smrtky a postavy v černých hábitech, jimiž se to jinak ve scénickém tanci dosti hemží. Přitom náměty tanců byly zajímavé i současné (např.: Někdo to rád „House“). Zkrátka v instinktu, kde vzít námět pro tanec Milana Ježková boduje. Bráno i z pohledu přiměřenosti pro její soubor. Děvčata z MJ studia se určitě při choreografiích své vedoucí cítí dobře a tančí je s chutí, protože je to i jejich generační výpověď (Někdo to rád „House“, Women, Máš walkmena? A máš brusle?).

Zbývá ještě dodat kdo všechno vystoupil na prknech Divadla Komedie pod hlavičkou MJ studia: Betty Čapková, Denisa Dušková, Šárka Krčilková, Zuzana Kroupová, Linda Mašková, Vlasta Mlejnecká, Sandra Skamene, Jana Rodanová, Vanda Turková, Anna Vacková, Romana Vodolánová v choreografiích a režii Milany Ježkové.

Představení nepřineslo žádný revoluční pohled na současný scénický tanec, v rámci českého neprofesionálního tance mu však patří rozhodně kladné obodování.

-mn-

MJ studio - ODVÁTÁ TĚLA (chor.: Milana Ježková)

Foto: archiv MJ studia

Elvíra Němečková pro Taneční rozhledy

Mezi nové tváře v porotě celostátní přehlídky scénického tance *Tanec, tanec...* 98 patřila Elvíra Němečková. Bylo proto jasné, že jsem okolo ní kroužil se svým diktafonem a čekal na příležitost k rozhovoru. Pokud by vás zajímala moje krátká charakteristika, musím říci, že co se týká tance, je ženou na svém místě. Pracuje v Kyliánově nadaci a protože tato instituce by měla tanec šířit, bylo radostí pro mě zjistit, že Elvíra Němečková jako propagátor je skutečně řekl bych totálně zapálený člověk pro tanec. Má nadhled díky tomu, že se často ocitá za hranicemi našeho státu. Díky „klasické“ rodinné taneční tradici, a zároveň díky tomu, že je vystavena veškerým vlivům soudobé moderny je syntetikem, jejíž názory mě neobyčejně zajímají, takže ledva bude příležitost, pohnu se za ní do Kyliánovy nadace na další rozhovor.

• Řekněte mi něco o Kyliánově nadaci?

Elvíra Němečková: „Kyliánova nadace vznikla před pěti lety z popudu Jiřího Kyliána. On se už dříve, před revolucí, zabýval myšlenkou pomoci našim mladým choreografům a tanečníkům, aby získali širší rozhled. Protože u nás bylo všechno uzavřené, chtěl sem přinést jiný nezaběhnutý pohled na věc. To se povedlo a povedlo se to i spojit s projektem, který vyhlásila holandská vláda na podporu postsocialistického bloku. Byl vyhlášen projekt Kyliánovy nadace, který trval tři roky. V rámci projektu vznikla velká videotéka, která je základem nadace, na kterou jsme hrozně pyšní, protože máme věci, které nikdo jiný ve světě nemá. Nadace stojí na přísném copyrightu (pozn. redakce: © = ochrana autorských práv), protože máme záznamy představení i zkoušek umělců, kteří by tyto záznamy normálně komerčně nepustili z ruky.

Videotéka byla situovaná do Divadelního ústavu, se kterým spolupracovala, spojila se s soubotekou „divadelnoústavní“, takže do ní přešli i nahrávky našich souborů. V současné době má jenom taneční část asi přes 800 kazet!

Součástí tohoto tříletého plánu byla výměna pedagogů i studentů. Naši studenti z konzervatoří byli na stáži na konzervatoři v Haagu, Amsterodamu, Rotterdamu, dále tam byli na stáži pedagogové i choreografové. Naopak holandské pedagogové byli na pražské, brněnské, nebo ostravské konzervatoři. Tento projekt, který financovala holandská strana skončil bohužel po třech letech.

Potom uplynuly dva roky, kdy se přemýšlelo jak dál. Bylo třeba najít nový model. To se letos v březnu, v dubnu vyřešilo. Jednalo se o mnohém, o tom, kde bude fungovat nadace, protože nemáme peníze, abychom mohli pronajímat drahé prostory v Praze. Podařilo se nám udělat zajímavou dohodu s Divadelním ústavem. My jsme copyrightem méně chráněnou část předali do videotéky Divadelního ústavu a tu nejsledovanější copyrightovou část spravují já. Pracuji v Divadelním ústavu a každý čtvrtěk je Kyliánova nadace otevřena pro všechny, kdo mají zájem přijít. Podařilo se nám videotéku vybudovat tak, že je připravena, aby badatelé v oboru mohli začít sami chodit a bádát. Existuje možnost skupinových projekcí, ale právě tak mohou přijít dva tři lidé a sledovat kazety, které si vyberou.

Protože ale byla dva roky přestávka, dlouho se hledal nový model, začínáme jakoby od začátku. Teď jsme ve fázi, kdy se vyřešily majetkové vztahy, základem nové práce je videotéka, kterou dáváme do Internetu, snažíme se ji znovu zdokumentovat. Práce je moc, trochu to zdržuje, protože jenom všechny texty „nacpat“ do počítačů, počítačová síť aby byla kompatibilní...

Jinak děláme semináře na HAMU, nebo spolupracuji s ARTAMOU, pro kterou dělám skupinové projekce. Tahle možnost je ale pro všechny, stačí se jen domluvit. Protože kazety nesmím pustit z ruky, jsem vázaná copyrightem. Bohužel není možné kazety půjčovat. Ale je možné se domluvit, když někdo dělá velký seminář, a já přijedu a kazety pustím. Kyliánově nadaci jde o to, aby poklady, které uchovává, lidé skutečně viděli. Jsou to skutečně nejsoučasnější věci, které nyní běží. Premiéry jakmile jsou natočené, dostanu do nadace. Poslední sezónu mám celou a vlastně první věci, co byly teď premiérovány, dostanu v listopadu.

• Vy jste tedy zaměstnankyně nadace?

„Ano“

• Navštěvují lidé Kyliánovu nadaci?

„Jistě. Chodí. Bohužel zatím převážně Pražáci, protože zatím nejsem tak daleko, abych mohla zviditelnit činnost nadace více ven.“

• Jak vy jste se vlastně dostala k tancování?

„Jsem z taneční rodiny. Můj dědeček byl dlouho šéfem baletu v Národním divadle. Moje babička byla tanečnice, maminka byla tanečnice, tatínek byl sólista, takže já když jsem začala přemýšlet, těžko by mě napadlo,

že bych mohla dělat něco jiného. Takže jsem skončila na Taneční konzervatoři, kterou jsem i dokončila. Jenže jsem studium ukončila v roce 1988 a to byla u nás situace, že nic jiného kromě klasického tance se dělat profesionálně nedalo. A já jsem klasická tanečnice nikdy nebyla v pravém slova smyslu. A uvědomila jsem si to o to víc, když jsem se dostala do Holandska a viděla jsem, co všechno existuje jiného a co jsem mohla tancovat.

Po konzervatoři jsem šla na teorii tance na HAMU. Vždycky jsem chtěla dělat dramaturgii tance, ale dobou se spousta věcí změnila. Dnes už divadla nefungují tak jak „fungovávala“ dříve. A tak jsem skončila trochu jinde.

Když jsem byla ve čtvrtém ročníku dostala jsem nabídku stáže v Holandsku. Asi půlroční. Přijela jsem do Nederlands Dans Theatru a zůstala jsem tam tři roky. V té době se začala otevírat tato nadace, běžel projekt, na kterém jsem spolupracovala. Já jsem vlastně budovala videotéku v Haagu, kde jsou její originály. V Praze jsou kopie. Originály mám na starosti v Haagu.“

• Když je to Kyliánova nadace, objeví se tam občas Jiří Kylián?

„Teď už ani ne. Protože je velmi zaměstnaný člověk. Nadace běží dál a on ji zaštiťuje svým jménem. Udělal pro ni hrozně moc, samozřejmě se zajímá, jak nadace pracuje.“

• Vy jste byla poprvé na celostátní přehlídce neprofesionálních souborů?

„Ne, ještě když jsem byla na HAMU, jezdívali jsme do Bratislavy na podobné amatérské přehlídky. Už je to pár let.“

• Takže určité měřítko máte. Mohla byste zhodnotit celostátní přehlídku *Tanec, tanec...* 98, kterou jste právě absolvovala?

„Mám srovnání s amatéry v Holandsku, což je tanečně velmi exponovaná země. Osobně si myslím, podle toho, co bylo dnes na večerním Galaprogramu, že úroveň českých souborů je minimálně srovnatelná. Je opravdu dobrá. Večerní Galaprogram, tak jak byl vybrán, by se dal bez uzardění hrát po divadlech jako normální taneční představení.“

• Malinko odbočme - ve zkratce řečeno, jaké má postavení tanec v Holandsku?

„Oni nejsou zatíženi jako my baletní historií. Ale to, co přišlo po druhé světové válce, byl ohromný boom, který jim mohu všichni závidět.“

• Co vám osobně líbilo z dnešní nabídky na festivalu *Tanec, tanec...* 98?

„Líbí se mi, že lidé mají nápady, nejenom choreografické, ale i režijní. Líbí se mi, že poslední dobou, přichází ke slovu i jiné „výtvarno“, než kostýmy. Co si pamatuji, tak vždycky se všechno výtvarno „zdrco“ na kostýmy. Mě se líbilo v posledním tanci ústeckoorlických („Když se dva“) práce se světem a pozadím. To je velký krok dál ve fantazii. To už je profesionální. Je těžké říci, kdo se mi líbil - všichni!“

• Přijela byste za rok zase znovu do poroty?

„Stoprocentně.“

• Takže návštěvu zde shledáváte jako přínosnou pro vás?

„Určitě. Právě přemýšlím o jisté věci. Vrátime se ke Kyliánově nadaci, k čemu byla původně určena - k výměnám apod. Ráda bych, když doba uzraje, tyto soubory dostala do Holandska, nebo Belgie, tam, kde nadace má svoje prsty. Právě bych o tom chtěla s lidmi ze souborů zde mluvit. Největší problém v začátku nadace byl ten, že málokdo o souborech věděl, vlastně o nich nevěděl nikdo, takže ti, co se do Holandska dostali, byly víceméně oficiální školy. Je to škoda, těmto souborům by to dalo také strašně moc. Samozřejmě by nemusely být na konzervatoři v Haagu, je tam milion jiných zajímavých souborů, které by mohly navštívit. Které by jim byly duševně mnohem blíže. Toho bych chtěla docílit.“

• Mluvíte holandsky?

„—“ (redakční poznámka: Elvíra Němečková mi odpověděla holandsky, přepis se mi nepodařil, a slovník nemám, takže „ano“)

• Vy jste se zmínila, že pracujete i v Haagu na videotéce?

„Jsem v Holandsku zhruba dvakrát do roka, jeden, dva měsíce, abych tam dala dokupy další kazety. Malinko dělám i archiv Nederlands Dans Theater, protože to je všechno v jednom domě. Jezdím tam proto, abych kopírovala kazety pro nás. U nás je vlastně taková otevřená filiálka nadace v Haagu. V Holandsku nefungujeme pro běžnou veřejnost.“

• Z čeho máte u nás v tanci radost a co vám naopak vadí?

„Z toho, že je spousta lidí, kteří tancují, protože je to baví. A mám pocit, že přibývají. To taky dřív nebylo. A mám radost, že konečně mizí hranice mezi školenými lidmi a amatéry v nejlepším slova smyslu. U nás je trochu problém, že zde neexistují jako venku soukromé školy, kursy, prostě

taneční nabídka pokrývající jinde ve světě lidi, kteří nemají na to jít na klasickou konzervatoř. Ale to neznamená, že nejsou tanečníci. Mrzí mě, že u nás pořád „papír“ platí, všude jinde lidi přijdou na konkurs a oni si ho buďto vyberou nebo ne. U nás je základem konzervatoř, protože není žádný adekvátní protipól. Ale přece jen se něco děje, máme Konzervatoř J. Ježka, Duncan Centrum... Přece jen se něco začíná hýbat, ale trvá to dlouho a to mi vadí.

Co bych ještě chtěla vzkázat? Skupiny venku si pořizují vlastní videotéku, nabídkové kazety. A to je obrovsky nutné. Protože jinak o skupinách nikdo nic neví. Lidi, co rozhodují o tom, kdo kam pojede, nebo na co se dají peníze, soubory jinak neznají, neví o nich.

Proto je nutné mít natočené představení, nabídkovou kazetu, kde je minuta jedné choreografie, druhé, slovo o souboru, o choreografovi, kam skupina míří... Je potřeba mít tyto kazety v zásobě a posílat je na instituce. Já nevím kam všude.

To je nejdůležitější - dokud o sobě soubory samy nedají vědět, tak o nich nikdo vědět nebude. Taky bych takové nahrávky měla ráda i v Kyliánově nadaci. Bohužel, co se týká informovanosti o českých souborech, jsme u určitého pragocentrismu. Všichni sedí v Praze, málokdo cestuje za kulturou. To je mi taky líto, ale k tomu přispívá nefungující doprava a křoví ještě. Je to složité.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Znáte Jana Klára?

Viděl jsem ho tančit před léty několikrát s Pražským komorním baletem a proto jsem byl rád, že jsem ho mohl přivítat v Ústí nad Orlicí na celostátní přehlídce Tanec, tanec... 98, kde zasedl v lektorském sboru. Náš rozhovor proběhl večer 17. října 1998:

• Mohl byste představit vaše taneční curriculum vitae těm mladším, kteří vás neznají?

Jan Klár: Celá má taneční kariéra proběhla v zájezdových tělesech. Začínal jsem v Československém státním souboru písní a tanců, potom jsem byl dva roky na vojně v Armádním uměleckém souboru, a zůstal jsem tam ještě i dva roky po vojně. Potom si mě k mému velkému a příjemnému překvapení vybral Pavel Šmok do Baletu Praha, bohužel to bylo jenom na jeden rok. Působil jsem s Baletem Praha v Basileji, opakuji bohužel jenom rok. Potom jsem byl znovu v AUSu, potom čtyři roky v Národním divadle, potom vznikl Pražský komorní balet a já jsem v něm na dlouho zakotvil. Bylo to období zhruba od roku 1976 do roku 1987. Jedenáct let.

Byli jsme dva zakládající členové - Vladimír Kloubek a já, pak se přidala Katka Franková, Láda Rajn, potom přibývali další. Byli jsme taková dvojka, trojka, čtyřka, pětka... Potom nás bylo osm, nakonec šestnáct. Mimochodem většina programů Pražského komorního baletu první tři roky vznikala tady vedle Ústí nad Orlicí v Nekoři, kde má Pavel Šmok chalupu. Tady jsme vždycky „zadělávali“ na programy. První tři roky, když se PKB založil, jsme byli v Rokoku pod hlavičkou Balet Městských divadel pražských, svou činnost jsme prováděli jako vedlejší, tenkrát jsme nemohli ani dělat propagaci, tu jsme si dělali sami potajmu, po kolejkách a po hotelích, malovali jsme si sami plakáty. Až po třech letech v roce 1980 jsme vstoupili do povědomí našich oficiálních tehdejších kulturních činitelů, kteří nás uznali.“

• A nyní se obraťme k současnosti.

„Skončil jsem s tancováním, zůstal jsem na volné noze a věnuji se choreografii. Ještě v Pražském komorním baletu jsem udělal tři choreografie baletů, ale potom jsem začal spolupracovat s činohrou. Spolupracuji s činoherci - choreografie, pohybová spolupráce a tak. Souvisí to dohromady, je to neoddělitelné. Ona pohybová spolupráce je někdy složitější, než udělat taneční choreografii. Protože pohybová spolupráce je vedení napětí celou hrou.“

• Vy jste byl u Baletu Praha a v Pražském komorním baletu v době, kdy celkem z moderního tance nic moc jinak nebylo. Nešlo to ani. Dneska je doba, kdy by mohlo být deset profesionálních souborů (nejsou peníze, samozřejmě atd., ale to už je jiná otázka), ale podmínky jsou. Dá se jezdit ven, nejsou kulturně-politicko-umělecká omezení. Máte pocit, že dnešní rozvoj taneční scény odpovídá možnostem, nebo ne?

Porota „Tanec, Tanec... 98“ - zleva doprava: Pavel Kozák, Jaroslav Langmaier, Elvira Němečková, Jan Klár, Petr Tyc, Petr Kolínský
Foto: BoD

„Dnešní taneční stav neodpovídá otevřenosti, politickému uvolnění. Neodpovídá. Přičítám to tomu, a to se týká i dalších druhů umění, že naši politici preferují ekonomické otázky a od toho se všechno odvozuje. Oby, které nejsou jasné výdělečné, v této době nejsou podporovány, aby ke svým vrcholným rozmachům dospěly rychleji. V tom vidím problém a doufám, že se to zlepší. Záleží na lidech. Na tom jak budou pracovití, poctiví, seriózní... Podle toho se pak vyvíjí celá společnost. Jakou úroveň má kultura, na takové úrovni je i sociální situace státu.“

• Letošní celostátní přehlídka Tanec, tanec... 98 byla vaším prvním velkým seznámením s neprofesionálním tanečním světem?

„Nebyl jsem zatím v takové porotě, ale s amatéry jsem spolupracoval několikrát. Nejvíce s Vysokoškolským uměleckým souborem. Práci neprofesionálů sleduji, i když v poslední době ne tak intenzivně. Spíš se věnuji dramatickému umění, pohybu v činohře.“

• Mohl byste provést malé hodnocení právě proběhlé přehlídky?

„Nejsem úrovní překvapen, protože jistý náhled mám. Spíše jsem potěšen a nejsem zklamán úrovní, vývojem a zájmem dění na poli amatérském. Po stránce technického vybavení interpretů, po stránce inscenační - světla, kostýmy, je vidět zkušenost a dobrá práce na úrovni i profesionální - protože na druhou stranu profesionální scény vypadají někdy dost hrozně. Mezi těmi tábory nedělám rozdíl, protože nezáleží na tom, jestli si s tím někdo vydělává, nebo to dělá ze zájmu. Důležitý je přístup. Tady je vidět, že je přístup profesionální. To, že některé věci nefungují, je normální i u profesionálů. Mnohdy je to otázka možností i finančních.“

Tady jsem se setkal s velmi kvalitním materiálem - s tanečníky. I když všechny soubory se zabývají stejnou technikou. U všech souborů je vidět, jak pracují s technikou, je správné, že se zabývají technikou, ale u většiny souborů technika převažuje nad osobním individuálním vyjádřením. Interpretace zůstává suchá, je vidět, jak mnozí přemýšlí nad technickým provedením, než nad provedením citovým. Je miř dynamiky citové než technické. Je to logické, interpreti nemají dlouhodobé školení a jejich pedagogové do nich musí nejdříve dostat techniku. Ale záleží na pedagogích a choreografech, ale nezapomínali propojovat cit s pohybovými kliky háky.“

• Určitě si zajdete občas na nějaký tanec...

„Málo.“

• Dobře, ale o to víc si vybíráte, že? Je něco, co vás oslovilo, uchvátilo?

„Ne. Jednak jsem v poslední době nikde nebyl a řeknu proč: V trendech, které se v poslední době projevují - možná, že si to někdo vyloží ode mne až jako namyšlenost - v podstatě vím předem, co se bude na jevišti odehrávat. Takže nechodím. Chodím na Pavla Šmoka, to ano. Ale abych byl konkrétní a neutekl z otázky, můžu jmenovat Po zarostlém chodníčku, což je otázka ponejvíce interpretace Katky Frankové.“

Viděl jsem Petra Tyce, dvě představení, ale to už bylo dříve, teď nedávno jsem se díval na tancování v televizi „Ithaka 2888“. Díky Markétě Plizákové to dostalo vyšší citový stupínek. Ona je citlivá doslova celým tělem.

Je prostě potřeba vědět kam nohu, hlavu strkám a hlavně proč. Ale vraťme se k hodnocení tady. I když jsem měl připomínky, je potřeba vidět, že práce souborů má cíl. Je potřeba zamyslet se nad dramaturgií a v každém případě nad poměrem citu a pohybu. Jinak, to co jsem tady viděl, bylo velice dobře zpracované. Samozřejmě, kdybychom rozebírali jednotlivá čísla, ke každému bych měl připomínky, jinak ale musím úroveň hodnotit velice kladně.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Obsah

Chvála tvorby!	3
Na slovíčko s Liborem Vaculíkem..	4
A nevím, jak se stal z pramínku proud a kam mě unáší!	5
„Kulatý stůl“ v MJ Studiu	6
Studentka Duncan Centre: Dora Hořtová	7
Tanec, tanec... '98	8
Víte o tom?	12
Kristýna Lhotáková	12
V příštím čísle přineseme	12
Znásobeně sám	12
Umělec sem, umělec tam	13
Smutná zpráva	13
Symposium „Pocta Isadore“	14
Každý z nás je nějaký	15
Elvíra Němečková pro Taneční roz- hledy	16
Znáte Jana Klára?	17
!!! VÝHODY PŘEDPLATNÉHO !!! ..	18

TANEČNÍ ROZHLEDY

Vydavatel: Bohumír Džubej - BoD

Redakce:

šéfredaktor - Miroslav Němec

Adresa redakce:

Miroslav Němec, Havlíčkova 120, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: (0465)525087, 524352

Adresa vydavatele:

Bohumír Džubej - BoD, Mírové náměstí 131, P.O.Box 47, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: (0465)524352, mobil: 0602 416 913, http://www.bod.cz, E-mail: bod@bod.cz

Ročně vychází 11 čísel

Cena výtisku 25,-Kč

Cena výtisku při předplatném 20,-Kč

Celoroční předplatné 220,-Kč

Objednávky, předplatné a inzerce:

Bohumír Džubej - BoD, Mírové náměstí 131, P.O.Box 47, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: (0465)524352, mobil: 0602 416 913, http://www.bod.cz, E-mail: bod@bod.cz

Za původnost a správnost příspěvků odpovídá autor (platí i pro inzerci).

Redakce **TANEČNÍCH ROZHLEDŮ** se nemusí vždy ztotožňovat se všemi zveřejněnými názory a příspěvky. Ty příspěvky, u kterých chybí podpis a adresa (abychom se eventuálně mohli s pisatelem spojit), uveřejněny nebudou.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Přetisk informací jen se svolením redakce.

Tisk:

Tiskárna GRANTIS, Smetanova 510, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel./fax: (0465)525741

Podávání novinových zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ Přepřava č.j.: 2244/98 ze dne 1.6.1998

ISSN 1211-8494, MK ČR 7779

© Bohumír Džubej - BoD

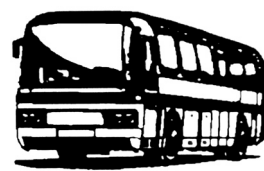
svatební oznámení, barevné prospekty ...

TISKÁRNA GRANTIS

Smetanova 510, 562 01 Ústí nad Orlicí

Tel.+Fax: 0465 - 525741

**TISKOVINY
V KRÁTKÝCH
TERMÍNECH**
dopisní papíry,
hospodářské tiskopisy,
reklamní letáky,
vizitky, brožury, knihy,

NA DOVOLENOU I ZÁJEZDY VŠEHO DRUHU
U NÁS DOMA I PO CELÉM SVĚTĚ
S AUTOBUSOVOU DOPRAVOU
LUBOMÍR ZÁŘECKÝ
Pod lesem 253, 562 01 Ústí nad Orlicí
Tel.: 0465 - 523974

**LABORATORNÍ ZPRACOVÁNÍ
FOTOGRAFIÍ
PRO NÁŠ ČASOPIS PROVÁDÍ
FOTO IRENA**
Smetanova 615, 562 01 Ústí nad Orlicí
Tel.: 0465 - 526295

**FOTO
IRENA**

SOUKROMÁ INZERCE

Toto místo je vyhrazeno pro soukromou inzerci. Sháníte hudbu, látky na kostýmy, někde jste něco ztratili? Nebo naopak něco nabízíte, či jste něco našli?

Ceny soukromé inzerce jsou následující: 1. řádek 30,-Kč, každý další 10,-Kč. Inzerát bude otištěn po zaplacení zaslané složenky.

Uveřejňujeme pouze inzeráty v souladu s platnými právními předpisy a s úplnou adresou inzerenta. Inzeráty pod značkou neotiskujeme.

Inzeráty zasílejte na adresu vydavatele uvedenou vlevo v tiráži.

!!! VÝHODY PŘEDPLATNÉHO !!!

Nabízíme Vám velmi výhodné předplatitelské slevy.

Cena jednoho výtisku zakoupeného v běžném prodeji je 30,-Kč.

Při celoročním předplatném ušetříte na jednom výtisku 5,-Kč a ušetříte tak peníze za více než dvě čísla!!!

Cena jednoho předplaceného výtisku je pouze 25,-Kč!

Stačí **čitelně** vyplnit objednávací lístek a zaslat jej na adresu vydavatele. Také můžete použít formulář na, který je na Internetu na stránkách našeho časopisu. Ty najdete na adrese **http://www.bod.cz**

ZÁVAZNÁ OBJEDNÁVKA - NEVYSTŘIHUJTE - KOPÍRUJTE

Objednávám předplatné časopisu **TANEČNÍ ROZHLEDY** od nejbližšího možného čísla za cenu 25,-Kč za číslo.

Příjmení a jméno předplatitele

Ulice a číslo popisné

PSČ a město

Předplatné uhradím

☐ složenkou

☐ fakturou

Datum a podpis (razítko)

ZONER

s o f t w a r e

PŘEDSTAVUJE

ZONER
Callisto 3
Vektorový grafický editor

Zoner Callisto 3 je vynikající vektorový grafický program pro nejširší použití.

Využijete jej k tvorbě působivých propagačních tiskovin, ilustrací do dokumentů, vizitek, cenovek, hlavičkového papíru, pohlednic, nápisů, plánek, blahopřání atd. Nově je produkt rozšířen o možnosti tvorby grafiky pro internetové prezentace, včetně vektorových animací.

**ZONER CALLISTO?
S VEKTORY
SNADNO,
VLÍDNĚ,
NAJISTO!**

ZONER
Context
Tvorba a distribuce hypertextových a multimediálních publikací.

Se sadou programů **Zoner Context 3** můžete vytvořit vlastní hypertextové a multimediální publikace, které lze šířit na CD-ROM nebo na disketách. Zoner Context vám bude pomocníkem při psaní a formátování textu, vytváření odkazů, vkládání grafiky, zvuků a videa, a při přípravě vzorové kopie pro distribuci.

ZONER software, s.r.o.

**Koželužská 5
602 00 Brno**

Telefony:

**05-43257244 až 5
05-45214788**

Internet:

<http://www.zoner.cz>

TANEČNÍ ROZHLEDY

JSOU NA INTERNETU

<http://www.bod.cz>

Na Internetové doméně našeho vydavatele Bohumíra Džubeje najdete stránky vašeho oblíbeného časopisu *TANEČNÍ ROZHLEDY*. Přináší nejen jeho základní charakteristiku, kontaktní adresy a formulář elektronické objednávky, kterým si můžete časopis objednat bez chození na poštu, ale je na nich i řada dalších údajů. Pravidelně vás budeme tímto způsobem informovat o tom, co bude v nejbližším čísle, budeme sem umisťovat články, které se z rozsahových důvodů nedostanou do tištěné podoby a naleznete zde i kalendář akcí aktualizovaný o ty, které nám ohlásíte až po termínu redakční závěrky. Prostřednictvím Internetu nám můžete posílat své příspěvky, informace i pozvánky na akce. K tomu slouží E-mailová adresa bod@bod.cz a formuláře na příslušných stránkách.

Že nemáte zatím připojení na Internet? Ale to nevadí! Je řada míst, kde se k němu můžete dostat. Knihovny, školy, informační centra a také například Internetové kavárny, které provozuje řada počítačových firem. Zde jsou adresy některých z nich:

Název kavárny	Ulice	Město
Internet Club Netcafe	Kabát níkova 5	Brno
@Internet café	Lidická 17	Brno
Goldstein s.r.o.	Jánská 14	Brno
INTERNET STUDIO STAND	Čichnova 23 (SOU Spojů)	Brno - Komín
Xfiles	Senovážné náměstí 6	České Budějovice
Internet Centrum, New Space s.r.o.	Hudečkova 664/1	Děčín
TM expert	Náměstí Svobody č. 16	Frydek-Místek
TENAS a.s.	Lidická 43	Havířov-Šumbark
Čáp Computer	Dr. Holého 39	Hořovice
Internet club	Eliščino nábřeží 626	Hradec Králové
Kerberos	Hradecká 674 (SPŠT)	Hradec Králové
Internet Club Envi	Náměstí Míru 138/I	Jindřichův Hradec
Regionální knihovna	Kirovova 2299	Karviná - Mizerov
Kavárna Malý Mook	Americká 293	Kdyně
SemTrio Soukromý Počítačový Klub	ČSA 3231/18	Kladno
Internet Café Liberec	Pražská 14	Liberec
Internet Café Litvínov	náměstí Míru 11	Litvínov
1. Internet Club Most	Růžová 1406	Most
Internet Club Nový Jičín	Palackého 50	Nový Jičín
Arkáda Internet Club (Esmedia s.r.o.)	Ostružnická 28	Olomouc
Internet Café	Havlíčkov nábřeží 38	Ostrava 2
Internet Cafe Ostrava	Slavíkova 1744	Ostrava - Poruba
Czbeteria Internet Cafe Praha	Štěpánská 18	Praha 1
Restaurant Yemský dům	Malostranské náměstí 25	Praha 1
MKP - Ústřední knihovna	Mariánské náměstí	Praha 1
The Terminal Bar Internet Cafe	Soukenická 6	Praha 1
Netwave Praha, s.r.o.	Na Bojišti 8	Praha 2
Internetové Centrum OSF Praha	Prokopova 9	Praha 3
Pl@neta	Vinohradská 102 (ve dvoře)	Praha 3
Veřejný Internet Klub ISS	Janáčkovo nábřeží 7/86	Praha 5
Internet cafe Najáda	Křižíkova 115	Praha 8
NETCafe	OD Prior Přerov, Čechova 26	Přerov
HT Connect	Masarykova 48	Teplice
1. Internetová kavárna PeCOMP	M.J. Kociána 24	Ústí nad Orlicí
INTERNET WORLD CAFÉ	Interhotel Moskva II.etáž	Zlín
Internet centrum GEDIP	Kvítkova 4323 (hotel Ondráš)	Zlín
INTERNET CLUB	Raisova 232	Žamberk